

2018

Závěrečná správa

Politika lesného hospodárstva a nakladanie s majetkom v štátnych podnikoch

Závěrečná správa

Politika lesného hospodárstva a nakladanie s majetkom v štátnych podnikoch

PREDKLADÁ

Ing. Karol Mitrik, predseda
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

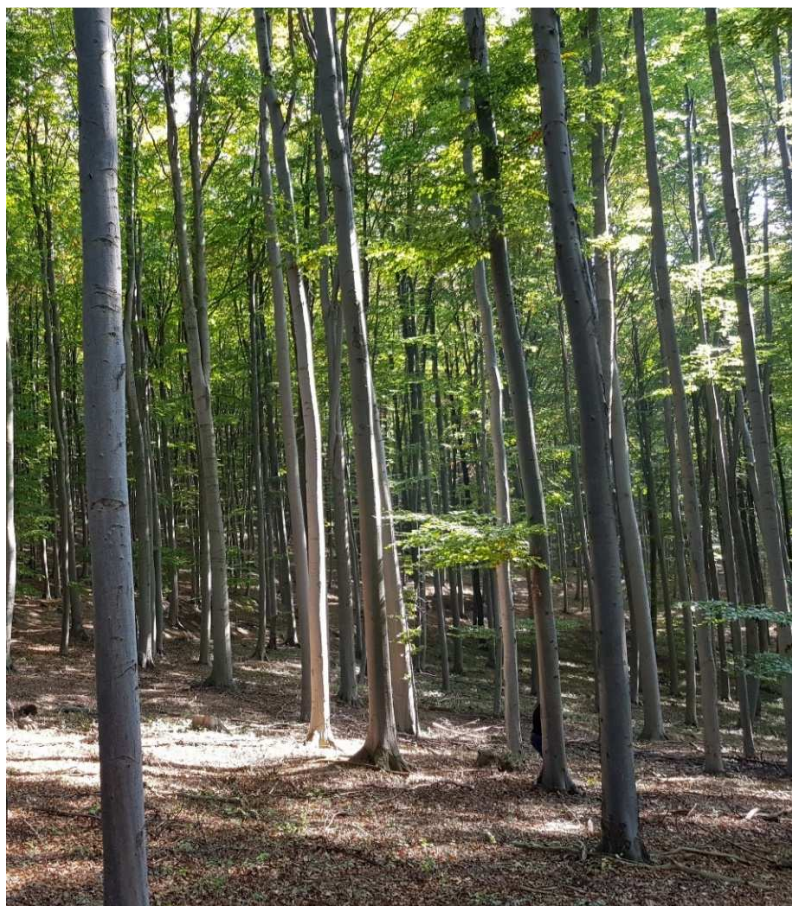
VEDÚCI KONTROLNEJ AKCIE

Ing. Marcel Kleščinský

Bratislava, marec 2019

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK A SKRÁTENÝCH POMENOVANÍ	4
ZOZNAM TABULIEK	5
ZOZNAM GRAFOV	5
ZHRNUTIE	6
1 CIEĽ KONTROLNEJ AKCIE	9
2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE	9
3 ZISTENIA A ODPORÚČANIA	10
3.1 HOSPODÁRENIE ŠTÁTNYCH PODNIKOV	10
3.1.1 <i>LESY SR, štátny podnik</i>	<i>10</i>
3.1.2 <i>Lespoľnohospodársky majetok Ulič, štátny podnik</i>	<i>12</i>
3.1.3 <i>Národné lesnícke centrum</i>	<i>12</i>
3.2 LESNÉ HOSPODÁRSTVO	13
3.2.1 <i>Strategické dokumenty v oblasti lesného hospodárstva</i>	<i>13</i>
3.2.2 <i>Realizácia politík lesného hospodárstva</i>	<i>13</i>
3.2.3 <i>Obhospodarovanie lesov a obchodná politika v sektore štátnych a neštátnych lesov</i>	<i>15</i>
SYSTÉMOVÉ ODPORÚČNIA NKÚ SR	18
4 REAKCIA KONTROLOVANÝCH SUBJEKTOV	19
5 TÍM KONTROLÓROV	19
ZÁVER	19
KONTAKT	20
PRÍLOHY	21
PRÍLOHA Č. 1 ODPORÚČANIA	21
PRÍLOHA Č. 2 KONTROLOVANÉ SUBJEKTY	23
PRÍLOHA Č. 3 VÝVOJ EKONOMICKÝCH UKAZOVATEĽOV LESY SR	24
PRÍLOHA Č. 4 VÝVOJ EKONOMICKÝCH UKAZOVATEĽOV LPM ULIČ	25
PRÍLOHA Č. 5 VÝVOJ STAVU ZÁSOB DREVA V KONTROLOVANÝCH SUBJEKTOCH	26

Ilustračná fotografia. Autor: Ing. Marcel Kleščinský

ZOZNAM SKRATIEK A SKRÁTENÝCH POMENOVANÍ

SKRATKA	VÝZNAM
AP	Akčný plán
DR	Dozorná rada
EAD	Elektronická aukcia dreva
EBITDA	Výsledok hospodárenia pred zdanením, úrokmi a odpismi
EÚ	Európska únia
GR	Generálne riaditeľstvo LESY SR, štátny podnik
LESY SR	LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, Banská Bystrica
LPM Ulič	Lesopoľnohospodársky majetok Ulič, štátny podnik, Ulič
MaO lesy	Mestské a obecné lesy
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
minister, resp. ministerka	Minister/ministerka pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MLP	Mladý lesný porast
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
NLC	Národné lesnícke centrum Zvolen
NLP SR	Národný lesnícky program Slovenskej republiky
NPVDP SR	Národný program využitia potenciálu dreva Slovenskej republiky
Obchodný zákonník	Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov
OVS	Obchodná verejná súťaž
OZ	Odštepný závod
PRV SR	Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014-2020
PSL	Program starostlivosti o les
SR	Slovenská republika
ŠR	Štátny rozpočet
ÚZ	Účtovná závierka
zákon o lesoch.	Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov
zákon o nájme a prenájme nebytových priestorov	Zákon č. 116/1990 o nájme a podnájme nebytových priestorov
zákon o štátnom podniku	Zákon č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov
zákon o účtovníctve	Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
zákon o verejnom obstarávaní	Zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka č. 1: Elektronické aukcie dreva, konané v rokoch 2013 až 2017.....	12
Tabuľka č. 2: Finančný plán PRV SR v oblasti lesného hospodárstva po 4. modifikácii.....	14

ZOZNAM GRAFOV

Graf č. 1 Štruktúra obhospodarovania lesa	15
Graf č. 2 Vyťažené drevo na obnovený hektár lesa (m ³).....	15
Graf č. 3 Štátne lesy – náklady pestovateľskej činnosti na tržbách.....	15
Graf č. 4 Mestské a obecné lesy – náklady pestovnej činnosti na tržbách.....	16
Graf č. 5 Vývoj podielu umelej obnovy na celkovej obnove.....	16
Graf č. 6 Vývoj priemerných nákladov ťažbovej činnosti v rokoch (€/m ³).....	17
Graf č. 7 Vývoj podielu náhodnej ťažby dreva.....	17
Graf č. 8 Priemerné speňaženie dreva MaO lesy a LESY SR (€/m ³).....	17

ZHRNUTIE

V roku 2018 NKÚ SR vykonal v rezorte pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR kontrolnú akciu zameranú na oblasť politiky lesného hospodárstva a nakladania s majetkom v štátnych podnikoch. Oblasť nakladania s majetkom bola druhou etapou v rámci kontrol štátnych podnikov v zakladateľskej pôsobnosti MPRV SR a kontinuálne nadväzovala na prvú etapu výkonu kontroly, realizovanú NKÚ SR v roku 2017 v štátnom podniku Hydromeliorácie, š. p. Výsledky kontroly v roku 2017 ukázali viaceré systémové nedostatky a reálny obraz riadenia a výkonu zakladateľskej funkcie MPRV SR voči štátnym podnikom. Kontrola hospodárenia v roku 2018 bola vykonaná v štátnych podnikoch LESY SR a Lesopoľnohospodársky majetok Ulič, a taktiež v NLC, ktoré je príspevkovou organizáciou v zriaďovateľskej pôsobnosti MPRV SR. S ohľadom na skutočnosť, že druhá etapa kontroly hospodárenia prebiehala v **štátnych podnikoch, ktorých podnikateľská činnosť je v prevažnej miere zameraná na obhospodarovanie lesov**, bola do plánu kontrolnej činnosti na rok 2018 zaradená aj kontrola politiky lesného hospodárstva mestských a obecných lesov.

V rámci štátnych podnikov LESY SR a LPM Ulič boli najzávažnejšie zistenia, ktoré súviseli s porušením zákona o štátnom podniku, **najmä s nehospodárnosťou pri nakladaní s majetkom v správe podniku, nevykonávaním povinností s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami štátnych podnikov**, porušením zákona o verejnom obstarávaní, zákona o účtovníctve, zákona o nájme a prenájme nebytových priestorov, obchodného zákonníka a zákona o lesoch.

Hospodárenie štátneho podniku LESY SR

LESY SR sú podnikom na uspokojovanie verejnoprospešných záujmov, čím získali štatút podniku strategického významu, resp. prirodzeného monopolu v rámci SR. Hlavnou úlohou je spravovanie lesného a iného majetku vo vlastníctve SR. V sledovanom období dosiahol štátny podnik kladný hospodársky výsledok a v súlade so zákonom o ŠR odviedol určený osobitný odvod zo zisku po zdanení v sume 5,3 mil. eur. Vzhľadom na súčasný vývoj na trhu s drevom by, podľa NKÚ SR, malo dôjsť k prehodnoteniu tohto povinného odvodu. Kontrolou hospodárenia štátneho podniku boli zistené nedostatky najmä v prípadoch:

- keď prenajal priamym výberom na dobu desať rokov hnutelný majetok, stavby a pozemky, a zároveň sa zaviazal po túto dobu zabezpečiť ročnú dodávku dreva v objeme 50 000 m³ spoločnosti zapísanej do obchodného registra len mesiac predtým, ako bola uzatvorená nájomná zmluva
- keď nezabezpečil transparentnosť pri výbere nájomcu formou OVS, aj v ďalších prípadoch nájmu štyroch samostatných hospodárskych jednotiek s garantovanou ročnou dodávkou dreva v objeme 200 000 m³ po dobu

desiatich rokov spoločnosti, ktorej spracovateľské kapacity boli v priemere na úrovni 24 % z dodávanej drevnej hmoty,

- nepreukázal, aké ukazovatele sa majú zlepšiť, resp. na základe akých kritérií bude hodnotiť prínos mediálnej kampane „Les sme my“, ktorej zazmluvnená suma predstavovala takmer 1,25 mil. eur.

Štátny podnik **nevytvoril v procese verejného obstarávania dostatočné súťažné prostredie, keď stanovil neprimerané (diskriminačné) podmienky účasti** vo vzťahu k predmetu zákazky na auditorské služby na obdobie rokov 2015 až 2018, čo mohlo odradiť potenciálnych záujemcov od predloženia ponuky.

Z Koncepcie rozvoja podniku LESY SR na rok 2019 vyplýva, že podnik navrhuje na rok 2019 plánovaný zisk pred zdanením v sume 50 tis. eur, čo v porovnaní s rebilancovaným plánom 2018 predstavuje pokles o 6,4 mil. eur. Uvedeným dôvodom je zlá situácia na trhu s drevom, ktorého prebytok je spôsobený najmä z dôvodu rozsiahlych kalamít aj v susedných krajinách, ako je Česko a Rakúsko.

Nedostatky, ktoré majú vplyv na hospodárenie štátneho podniku, NKÚ SR identifikoval:

- pri predaji dreva pod tržobné ceny
- pri rizikových a neefektívnych nájomných zmluvách
- pri spôsobe evidencie zásob dreva v expedičných skladoch
- pri reklamačných konaniach riešených bez fyzickej obhliadky
- pri procese odpredaja prebytočného majetku, ktorý je zdĺhavý a pre podnik predstavuje správa tohto majetku náklady v sume približne 1 mil. eur.

NKÚ SR na základe vykonaných kontrol na mieste navrhuje prehodnotiť spôsob evidencie zásob dreva na manipulačno-expedičných skladoch tak, aby stav zásob bol prehľadný a priebežne aktualizovaný. NKÚ SR hodnotí elektronizáciu skladových zásob dreva na odvozných miestach a v expedičných skladoch, ako základný nástroj transparentnosti evidencie a predaja dreva. Ako príklad dobrej praxe dávame do pozornosti pilotný projekt v OZ Smolenice „PEZ – Podrobná evidencia zásob“, ktorého pozitívom je **elektronický doklad o pôvode dreva**. Ako ďalší príklad dobrej praxe z oblasti elektronizácie NKÚ SR vníma zvyšovanie množstva predaného dreva **prostredníctvom elektronickej aukcie dreva** v roku 2017, ktorá **prispela k zvýšeniu transparentnosti predaja**.

Hospodárenie štátneho podniku Lesopoľnohospodársky majetok Ulič

Štátny podnik je v zmysle Obchodného zákonníka hospodárskou organizáciou. Úlohou podniku je na obhospodarovanom území vytvárať predpoklady na zabezpečenie trvale

udržateľného vyváženého hospodárenia na lesnej i poľnohospodárskej pôde v prospech regiónu, spoločnosti a potrieb optimálneho zveľaďovania majetku štátu pri rešpektovaní princípu ochrany životného prostredia. V sledovanom období dosiahol štátny podnik kladný hospodársky výsledok: v roku 2016 v sume 50 967 eur a v roku 2017 v sume 173 646 eur. Kontrolu bolo zistené, že štátny podnik nenakladal s majetkom štátu hospodárne a pri správe štátneho majetku nepostupoval s odbornou starostlivosťou najmä v prípadoch, keď pokračoval v dodávkach svojich výrobkov aj napriek skutočnosti, že spoločnosti si neplnili svoje záväzky, čím podniku v jednom prípade vznikla **škoda viac ako 472 tisíc eur, o ktorej škodová komisia podniku vôbec nerokovala.**

V prípade rekonštrukcie maštale v hodnote 618 120 eur, štátny podnik vo výzve k verejnému obstarávaniu **neuviedol odôvodnenie primeranosti svojej požiadavky**, ktorej preukázanie bolo podmienkou účasti uchádzačov, čím **neuplatnil princíp nediskriminácie uchádzačov a záujemcov** v procese verejného obstarávania.

Preverením vedenia účtovníctva NKÚ SR zistil nedostatky, ktoré súviseli s nevytvorením opravných položiek v zmysle zásady opatrnosti v účtovníctve a **v poznámkach k ÚZ boli uvádzané informácie, ktoré boli nesprávne, resp. kontrole a kontrolou neboli preukázané.**

Ako príklad dobrej praxe NKÚ SR hodnotí **využitie verejnej súťaže na predaj dreva na pni** v roku 2018, ktorú štátny podnik v prípade listnatých sortimentov využil ako prvý na Slovensku, čo má významný vplyv na zníženie nákladov pri ťažbe dreva.

Oblasť strategických materiálov, lesníckej politiky a politiky drevospracujúceho priemyslu

Z rozhodnutia ministrov EÚ, zodpovedných za oblasť lesnej politiky, okrem iného vyplynulo, že oblasť lesníctva a trvalo udržateľného rozvoja obhospodarovania lesov je dôležitá najmä vo vzťahu k rovnocennosti sociálnych a ekonomických funkcií lesov a ich environmentálnej a kultúrnej funkcii. V kontexte s uvedením, vládou SR boli schválené uznesenia v roku 2008 na zabezpečenie realizácie NLP a v roku 2013 na zabezpečenie realizácie NPVPD.

Kontrola na úrovni MPRV SR preukázala viaceré negatívne skutočnosti v oblasti strategických materiálov, lesníckej politiky a politiky drevospracujúceho priemyslu. Vládou SR schválené uznesenia na zabezpečenie realizácie AP národných programov, vôbec negarantujú plnenie pripravených a schválených opatrení v plnom rozsahu a to z dôvodu, že **sú považované za indikatívne materiály**. Kontrolou bolo zistené, že prevažná časť opatrení, a to aj v dôležitých oblastiach lesníckej politiky, nebola splnená z dôvodu **nezabezpečeného finančného krytia a ich implementácia do praxe stále mešká**. V AP **neboli stanovené monitorovacie indikátory plnenia cieľov** (kvalitatívne a kvantitatívne). Na plnenie opatrení AP NPVPD bolo vyká-

zané čerpanie, ktoré predstavovalo len 2-percentné plnenie z predpokladaného objemu finančných prostriedkov. Na plnenie opatrení AP NPVPD SR neboli čerpané žiadne súkromné zdroje a ani finančné prostriedky EÚ. V AP **neboli stanovené monitorovacie indikátory plnenia cieľov** (kvalitatívne ani kvantitatívne). Minister, resp. ministerka si nesplnili úlohy uložené vládou SR, keď **nezriadili koordinačnú radu**, čím neboli vytvorené inštitucionálne predpoklady na koordináciu, realizáciu a kontrolu plnenia opatrení. **Zistené skutočnosti, podľa NKÚ SR, znižujú vážnosť prijatých uznesení vládou SR a súčasne realnosť plnenia cieľov strategických materiálov.**

Plnenie strategických cieľov akčných plánov

Plnenie opatrení AP bolo preverené na piatich vybraných rámcových cieľoch, ktoré boli adresne určené štátnemu podniku LESY SR, a na 13 vybraných rámcových cieľoch, ktorých prijímateľom mohli byť jeho odštepné závody. Obdobným postupom NKÚ SR preveril na vybranej vzorke 11-tich rámcových cieľov plnenie strategických cieľov AP NLP SR v mestských a obecných lesoch.

Kontrola preukázala, že obhospodarovatelia lesov poznajú politiku lesného hospodárstva formulovanú v národných programoch, avšak **konceptné dokumenty nie sú pre obhospodarovateľov záväzné a majú len odporúčací charakter**. Plnenie niektorých opatrení AP vychádza priamo z PSL a zákona o lesoch, z čoho vyplýva, že obhospodarovateľ dodržiavaním zákona o lesoch a hospodárením podľa PSL prispieva k napĺňaniu hlavných úloh a cieľov národných programov.

Kontrolou bolo zistené, že prevažnú časť opatrení plnili obhospodarovatelia **z vlastných finančných prostriedkov**. Ako vyplynulo z kontroly, kontrolované subjekty, najmä **obecné a mestské neboli schopné z vlastných prostriedkov budovať a kvalitne rekonštruovať lesné cesty, protipožiarne cesty a zväžnice**. Cieľ zvyšovania technickej a technologickej úrovne lesného hospodárstva s ohľadom na komplexné využitie dreva a ekologické princípy v celom výrobnom procese, nemohol byť plnený s podporou finančných prostriedkov PRV z dôvodu, **že kontrolované subjekty nie sú oprávnenými žiadateľmi**.

Hlavné bariéry nečerpania finančných prostriedkov z PRV SR na realizáciu AP, identifikované v rámci sektora neštátnych lesov, sú:

- nevysporiadané majetkové práva so štátnymi lesmi, najmä v prípade lesných ciest
- spôsob financovania – refundácia finančných prostriedkov, t. j. potreba zabezpečenia financovania projektov z vlastných zdrojov, resp. prostredníctvom pôžičiek a až následné prefinancovanie
- administratívne náročné a pomerne vysoké náklady na projekty.

Ako príklad dobrej praxe pri plnení opatrenia súvisiaceho s propagáciou a zvýšením informovanosti verejnosti o význame trvalo udržateľného obhospodarovania lesov, NKÚ

SR hodnotí OZ Levice, ktorý **ako prvý začal s prenosom princípov a zásad PRO SILVA na Slovensku**. PRO SILVA je významná európska lesnícka organizácia, ktorá zdôvodňuje, obhajuje a rozširuje myšlienky prírode blízkeho obhospodarovania lesa.

Plnenie Programov starostlivosti o les

Nástrojom štátu na zabezpečenie trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch je PSL, ktorý sa vyhotovuje spravidla na desať rokov pre každý lesný celok osobitne a vo verejnom záujme (**tzv. náklady na jeho vyhotovenie platí vyhotovovateľovi štát**). Kontrolou bolo zistené, že obhospodarovatelia lesa mali vypracované **ročné plány ťažbovej činnosti a plány obnovnej a výchovnej činnosti**, v ktorých boli rozpísané hospodárske opatrenia pre jednotlivé lesné správy. Plnenie úloh obhospodarovateľa lesa **zabezpečovali na jednotlivých lesných správach odborní lesní hospodári**. Kontrola plnenia PSL bola vykonaná aj na mieste, t. j. v lesných porastoch, na ktorých boli preverené jednotlivé úkony ťažbovej, výchovnej, obnovnej a ochrannej činnosti.

Kontrolou na mieste bola preverená správnosť vykazovania údajov o ťažbe dreva, obnove lesa a pestovnej činnosti v mesačných a ročných výkazoch lesnej hospodárskej evidencie, PSL a grafická evidencie. Ďalej bolo preverené, či boli stromy určené na ťažbu vyznačené predpísaným spôsobom, či bol vydaný písomný súhlas na ťažbu dreva a či bolo zabezpečené ošetrenie narušeného lesného porastu a príľahlých stromov. Kontrolou na mieste bolo preverené aj vykonanie evidovaných výkonov obnovy lesa a pestovnej činnosti. Kontrolou na odvoznom mieste bolo overené, že vyťažené drevo bolo najneskôr pred odvozom z odvozného miesta označené ciachou a bol vystavený doklad o pôvode dreva s uvedeným množstvom a o kvalite dreva.

Kontrolou na mieste boli zistené nedostatky, najmä u mestských a obecných obhospodarovateľov lesa, ktoré súviseli s **vykonávaním náhodnej ťažby bez súhlasu** odborného lesného hospodára, pričom **vyznačovanie stromov nebolo v súlade** so všeobecne záväznými predpismi, výkony súvisiace so zalesnením **neboli včas zaznamenané** v lesnej hospodárskej evidencii, stojace stromy **poškodené ťažbou neboli ošetrené**.

Analýzou jednotlivých nákladových položiek a ukazovateľov hospodárskej činnosti bolo zistené, že ideálny systém obhospodarovania lesov neexistuje. Každý kontrolovaný subjekt obhospodaruje lesy v zmysle schváleného Programu starostlivosti o les, avšak na základe vlastného prístupu, ktorý je v ideálnom prípade založený na prírode blízkom obhospodarovaní.

V rámci jednotlivých kontrol boli identifikované rôzne prípady, ktoré majú zásadný vplyv na obhospodarovanie lesa. **V čase výrazných klimatických zmien neexistuje jed-**

noznačný postup, ktorým by sa dalo predísť ich následkom. Škody spôsobené lykožrútom, premnoženou lesnou zverou, veternými smršťami, extrémnym suchom a vysokými teplotami majú fatálny vplyv na stav lesa. Straty v lesnom poraste sa každý obhospodarovateľ snaží riešiť individuálnym prístupom, založenom na základe profesionálneho úsudku odborného hospodára.

Najčastejšími dôvodmi opakovaného zalesnenia lesa pri obnove lesných porastov boli najmä **sucho a odhryz zverou**. NKÚ SR na základe spracovania zozbieraných údajov zistil, že napríklad v Mestských lesoch Nová Baňa a v I. Svätajurskej akciovej spol. bola plocha opakovaného zalesňovania lesa porovnateľná s plochou pôvodného umelého zalesnenia (kontrolovaný subjekt opakovane obnovu lesa na tom istom mieste). Kontrolou bolo ďalej zistené, že opatrenia realizované na ochranu lesa pred lesnou zverou sú **veľmi nákladné a často neúčinné**. Zver a škody ňou spôsobené sú **veľmi vážny lesnícky, ekologický aj spoločenský problém**. **Súčasný právny usporiadanie poľovníctva na Slovensku sa javí ako nedostatočné vo vzťahu k regulácii poľovnej zveri a zodpovednosti za škody.**

Ako príklad dobrej praxe proti šíreniu podkôrneho hmyzu v smrečinách hodnotí NKÚ SR včasné spracovanie vetrovej kalamity.

Obchodná politika

Kontrolou obchodnej politiky NKÚ SR preveril transparentnosť a efektívnosť predaja dreva, vyhodnotil formy predaja dreva a zásady pri výbere odberateľov dreva u jednotlivých obhospodarovateľov lesa. NKÚ SR zistil, že **u obchodných spoločností bol prvoradý cieľ dosahovania maximálneho ekonomického zhodnotenia** predávaného dreva, bez ohľadu na spracovateľské kapacity odberateľov dreva v regióne alebo v SR. Vedomosť o spracovateľských kapacitách odberateľov mala často (pri predaji dreva obchodnými spoločnosťami) len informatívny charakter. Väčšina obchodných spoločností (mestských a obecných) pri výbere odberateľov postupovala formou prieskumu trhu. Z celkového objemu vyťaženého dreva v sledovanom období bolo v priemere 5,29% vyvezeného na zahraničný trh.

Na rozdiel od obchodných spoločností bol predaj dreva v sektore štátnych lesov **centralizovane riadený a organizovaný z úrovne GR LESY SR**. Pri predaji dreva postupovali v zmysle obchodnej politiky, ktorej **hlavnou prioritou bola podpora domácich spracovateľov dreva**. V záujme dosiahnuť transparentnosť, hospodárnosť a efektívnosť pri predaji a dodávkach dreva, bol stanovený postup pri uzatváraní obchodných kontraktov, ktorý spočíval v tom, že zo všetkých aktuálnych odberateľov dreva boli určení a vybratí tzv. strategickí partneri. Kontrolou bolo zistené, že v niektorých prípadoch dochádzalo so súhlasom GR LESY SR u týchto strategických odberateľov k predaju dreva **v nižších cenách, ako boli v tom čase stanovené ceny pre príslušné odštepne závody v platnom cenníku**. Dodávky na zahraničný trh z celkového objemu vyťaženého

dreva predstavovali v sledovanom období priemernú hodnotu na úrovni 3,01 %.

Objem dodávok na zahraničný trh u obhospodarovateľov štátnych a neštátnych lesov však môže byť skreslený z dôvodu, že drevo bolo predávané nielen slovenským spracovateľom dreva, ale aj spoločnostiam zaoberajúcim sa predajom dreva. Pri týchto spoločnostiach nebolo možné identifikovať, či odobrané drevo nebolo určené na zahraničný trh.

NKÚ SR na základe zistení predložil kontrolovaným **subjektom celkom 64 odporúčaní na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov.**

Na základe Memoranda o spolupráci medzi Najvyšším kontrolným úradom Slovenskej republiky, Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, odstúpil NKÚ SR oznámenie o kontrolných zisteniach a protokol o výsledku kontroly Okresnému riaditeľstvu policajného zboru v Humennom, Odboru kriminálnej polície na jeho ďalšie využitie.

1 CIEĽ KONTROLNEJ AKCIE

NKÚ SR vykonal kontrolné akcie, ktorých cieľom bolo poukázať na stav hospodárenia a nakladania s majetkovými právami štátu v štátnych podnikoch kapitoly MPRV SR, na realizáciu politiky a plnenie úloh, opatrení vyplývajúcich z

Národného programu využitia potenciálu dreva SR a Národného lesníckeho programu SR, ako aj vyhodnotiť systém obhospodarovania lesov v sektore štátnych, obecných a mestských lesov.

2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE

V súvislosti s kontrolou hospodárenia štátnych podnikov boli preverené LESY SR, vrátane 16 OZ z celkového počtu 23 OZ, ktoré sú samostatnými vnútropodnikovými organizačnými jednotkami, LPM Ulič a NLC, ktoré je príspevkovou organizáciou MPRV SR. Kontrola obhospodarovania lesov bola okrem 16 OZ LESY SR vykonaná aj v obecných a mestských lesoch. Podrobených kontrole bolo **16 mestských a obecných lesov, ktorých obhospodarovaná výmera 52 tis. ha lesných pozemkov predstavuje približne 37 % celkovej výmery obecných a mestských lesov.**

Výber vzorky bol vykonaný neštatisticky, založený na odbornom úsudku kontrolóra, najmä s ohľadom na regionálnu príslušnosť obhospodarovateľov lesa, s cieľom vyvážene zhodnotiť jednotlivé ciele kontrolnej akcie **na celom území SR.** Zoznam kontrolovaných subjektov je uvedený v prílohe č. 1.

Pri kontrole bol použitý prístup detailného preverovania vecnej a obsahovej správnosti vybraných dokladov, resp. vybratej vzorky k predmetu kontroly. Údaje ku kontrole boli poskytnuté na základe vyžiadaní NKÚ SR. Správnosť poskytnutých údajov, využitých pri spracovaní grafov a tabuliek, nebola osobitne preverovaná, keďže v zmysle zákona o NKÚ SR sú subjekty povinné poskytnúť počas výkonu kontroly pravdivé informácie, k čomu sa zaviazali aj v zápisnici o začatí kontroly. Počas výkonu kontroly boli použité kvalitatívna metóda zberu údajov, a to rozhovory so zamestnancami kontrolovaných subjektov.

Kontrola obhospodarovania mestských, obecných a štátnych lesov bola zameraná na plnenie programu starostlivosti o les, ako základného nástroja na dosahovanie cieľov trvale udržateľného obhospodarovania lesov. Kontrola nepreverovala procesy spojené s vypracovaním jednotlivých PSL.

Obhospodarovanie lesov podľa programov starostlivosti o les kontrolóri preverili aj priamo na mieste – v lese. Kontrolóri sa v rámci kontroly na mieste sústredili na ťažbu dreva, výchovu lesa prečistkami a prebierkami, zalesňovanie, ako aj na preventívne ochranné a obranné opatrenia. Skontrolovali spôsob označovania stromov určených na výrub, manipuláciu s drevom, jeho označenie, uloženie na odvozných miestach, evidenciu, spôsob predaja dreva a funkčnosť vnútorného kontrolného systému. Na mieste bol preverený udelený súhlas odborného lesného hospodára na ťažbu, označovanie vyťaženého dreva a ošetrovanie okolitých stromov poškodených ťažbou. Kontroly na mieste nepreverovali dôvody a miesto vykonávanej ťažby. V súvislosti s prepravou dreva boli preverené doklady o odvoze dreva a o príjme dreva na sklad. Ku kontrole bol predložený dodací list/doklad o pôvode dreva a preukaz pôvodu dreva na prepravu. Na kontrolnej akcii participoval expert – pribratá osoba, ktorý má celoživotné skúsenosti s prácou v lesnom hospodárstve. Jeho odborné znalosti boli využité najmä pri príprave kontrolórov na kontrolu a kontrolách na mieste priamo v lese, na odvozných miestach a v expedičných skladoch.

Výber lokalít pre výkon kontroly na mieste bol vykonaný náhodným výberom a kontrolovanému subjektu bol oznámený v deň konania kontroly na mieste.

Kontrolovaným obdobím boli roky 2016 a 2017 a súvisiace obdobia. Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom o NKÚ SR a so štandardmi, ktoré vychádzajú zo základných princípov medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI).

3 ZISTENIA A ODPORÚČANIA

3.1 HOSPODÁRENIE ŠTÁTNYCH PODNIKOV

V rámci štátnych podnikov LESY SR a LPM Ulič boli **najzávažnejšími** tie zistenia, ktoré súviseli s porušením zákona o štátnom podniku, najmä s nehospodárnosťou pri nakladaní s majetkom v správe podniku, nevykonávaním povinností s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami štátnych podnikov; išlo o porušenie zákona o účtovníctve, zákona o verejnom obstarávaní, zákona o nájme a prenájme nebytových priestorov, obchodného zákonníka a zákona o lesoch.

3.1.1 LESY SR, štátny podnik

Štátny podnik obhospodaroval k 31. decembru 2017 celkom 886 252 ha lesných pozemkov, z toho na základe správy 703 906 ha, na základe nájmu 29 690 ha a na základe zákona o pôde 152 656 ha. V sledovanom období dosiahol kladný hospodársky výsledok a v súlade so zákonom o štátnom rozpočte odviedol určený osobitný odvod zo zisku po zdanení v sume 5,3 mil. eur. Odvod do štátneho rozpočtu bol zavedený v roku 2005 po masívnej veternej kalamite. **NKÚ SR, Vzhľadom na súčasný vývoj trhu s drevom, dáva na zváženie prehodnotiť tento povinný odvod do štátneho rozpočtu a účelovo viazať tieto prostriedky v rozpočte štátneho podniku v podobe investícií do zveľaďovania lesov SR.** Vývoj ekonomických ukazovateľov štátneho podniku je uvedený v prílohe č. 2.

Z Koncepcie rozvoja podniku na rok 2019, vyplýva, že podnik navrhuje na rok 2019 plánovaný zisk pred zdanením v sume 50 tis. eur, čo v porovnaní s rebi-lancovaným plánom 2018 predstavuje pokles o 6,4 mil. eur, čo je podľa NKÚ SR výrazný prepád. Dôvodom je zlá situácia na trhu s drevom, ktorého prebytok je spôsobený najmä z dôvodu rozsiahlych kalamít aj v susedných krajinách, ako je Česko a Rakúsko.

Kontrolou hospodárenia štátneho podniku boli zistené nedostatky, pri prenájme majetku štátu v správe štátneho podniku a nastavení zmluvných podmienok súvisiacich s dodávkou drevnej hmoty. **Štátny podnik prenajal priamym výberom na dobu desať rokov hnuťelný majetok, stavby a pozemky,** a zároveň sa zaviazal po túto dobu zabezpečiť ročne dodávku dreva v objeme 50 000 m³ spoločnosti zapísanej do obchodného registra len mesiac predtým, ako bola uzatvorená nájomná zmluva. **Štátny podnik nezabezpečil transparentnosť pri výbere nájomcu formou OVS** aj v prípadoch nájmu ďalších štyroch samostatných hospodárskych jednotiek s garantovanou ročnou dodávkou dreva v objeme 200 000 m³ po dobu desiatich rokov. Ako vyplýva z auditu odberateľov¹ drevnej hmoty,

štátny podnik sa zaviazal na základe nájomnej zmluvy dodávať drevo spoločnosti, ktorej spracovateľské kapacity boli za obdobie rokov 2010 až 2016 v priemere na úrovni 24 % z dodávky dreva.

Štátny podnik uzatvoril zmluvy za takmer 1,25 mil. eur, s cieľom mediálnej propagácie činnosti štátneho podniku a zodpovednej práce jeho zamestnancov, ako verejnú odpoveď na rôzne mediálne kauzy. Z kontroly zámeru podniku vykonať takúto masívnu kampaň vyplynulo, že **podnik nepreukázal, aké ukazovatele sa majú zlepšiť predmetnou pozitívnou kampaňou, resp. na základe akých kritérií sa bude hodnotiť jej prínos pre podnik.** NKÚ SR hodnotí takto vynaložené verejne prostriedky ako nehospodárne. Zámer nebol predmetom rokovania DR podniku. MPRV SR, ako zakladateľ, má od marca 2017 schválený interný riadiaci akt, ktorým sa upravuje **jednotný a koordinovaný postup v oblasti mediálnej politiky rezortu a komunikácia rezortu s verejnosťou.** K 31. decembru 2018 štátny podnik vynaložil na mediálne aktivity takmer 630 tis. eur.

Kontrolou boli zistené nedostatky v kontrolnej činnosti, správe pohľadávok a činnosti škodových komisií. Okrem uvedených nedostatkov, štátny podnik tak nekonal ani v súlade so štatútom DR a svojimi internými predpismi.

NKÚ SR identifikoval nedostatky, ktoré majú vplyv na hospodárenie v časti príjmov štátneho podniku, najmä v obchodnej politike, nájomných zmluvách a spôsobe evidovania zásob dreva.

Predaj dreva pod trhové ceny

Na základe množstva odobraného dreva rozdeľujú LESY SR zákazníkov na strategických, významných, stredných a malých. Medzi strategických odberateľov ihličnatej a listnatej vlákliny patrili spoločnosti SLOWOOD Ružomberok, a. s., IKEA Industry Slovakia, s. r. o., Bučina DDD, spol. s r.o. Celkový objem odobraného dreva týmito spoločnosťami v kontrolovanom období predstavoval hodnotu takmer 4,24 mil. m³ dreva. Kontrolou plnenia kúpnopredajných zmlúv bolo zistené, že ceny, za ktoré tieto spoločnosti nakupovali drevo boli **v porovnaní s priemernými trhovými cenami² výrazne nižšie, čo pri uvedenom množstve predstavuje pokles príjmov rádovo v miliónoch eur.**

Rizikové a neefektívne nájomné zmluvy

Zhodnotením správnosti postupu štátneho podniku pri nájme majetku vo vlastníctve štátu boli **v nájomných zmluvách nastavené zmluvné podmienky, ktoré sú pre štát nevýhodné, čoho dôsledkom bolo dosiahnutie nulových tržieb z nájomného.** NKÚ SR považuje spôsob určenia ceny nájmu lesných pozemkov vo vlastníctve štátu formou vyplácania výnosov po odpočítaní odôvodnených

¹ GREEN AUDIT, a. s. – Rating odberateľov 2017

² Spravodajca NLC „Informačný list“

nákladov, resp. finančné vyrovnanie, ak vzniknú na predmete nájmu len náklady, za rizikové a neefektívne.

Štátny podnik, ako prenajímateľ v konečnom dôsledku môže byť zaťažený nákladmi za užívanie lesných pozemkov zo strany nájomcu.

Predmetom sporov môže byť aj odsúhlasovanie odôvodnených nákladov a prepočet výnosov cenníkom OZ.

Kontrolou bolo zistené, že u nájomných zmlúv, uzatváraných priebežne od roku 1998, platných aj v roku 2018, **nedochádza u väčšiny k prehodnocovaniu výšky nájomného** a výška nájomného nebola od začiatku platnosti zmluvy menená. V prípadoch omeškania splátky nájomcu, zo strany štátneho podniku neboli uplatňované úroky z omeškania. Vzhľadom na vyššie uvedené NKÚ SR odporučil v nájomných zmluvách, okrem iného, prehodnotiť spôsob výpočtu nájmu lesných pozemkov, pravidelne prehodnocovať a valorizovať výšku nájomného.

Spôsob evidencie zásob dreva v expedičných skladoch bol neprehľadný

Kontrolou na mieste v manipulačno-expedičnom sklade bolo zistené, že **stav zásob dreva sa priebežne v priebehu dňa neaktualizoval**, o čom svedčil aj predložený výpis vedúceho expedičného skladu vo forme vlastnej evidencie. V predloženej evidencii neboli zohľadnené denné prírastky a úbytky množstva. Kontrolou bolo zistené, že prírastky neboli nahrávané vedúcim manipulačno-expedičného skladu, ale nahrávala ich zamestnankyňa OZ s časovým oneskorením. Vzhľadom na zistené skutočnosti NKÚ SR odporučil, aby LESY SR prehodnotili spôsob evidencie a zabezpečili prehľadnosť a priebežné aktualizovanie.

Ako príklad dobrej praxe NKÚ SR hodnotí pilotný projekt LESY SR v OZ Smolenice „PEZ – Podrobná evidencia zásob“, ktorého cieľom je označovanie a evidencia vyťaženej surového dreva plastovými štítkami s čiarovým kódom na odvoznom mieste. Z praktického zhodnotenia využitia a prínosu pilotného projektu „PEZ“ bol kontrolovaným subjektom pozitívne vyhodnotený stály prehľad o stave zásob a zjednodušenie administratívy pri mesačnej uzávierke. **Ďalším pozitívom projektu je elektronický doklad o pôvode dreva.**

Reklamačné konania riešené bez fyzickej obhliadky

NKÚ SR v súvislosti s dodržiavaním zmluvných podmienok preveril aj proces reklamačného konania, v ktorom sa zamerával na postup podniku pri preverovaní námietok a dodržiavanie reklamačného poriadku. Námietky v kontrolovanom období súviseli s dodávaným množstvom a kvalitou dodávaných sortimentov dreva. **Celkovo bolo zo strany odberateľov reklamovaných približne 7 919 m³ dreva.** Preverenie dokumentácie z reklamácií bolo zistené, že boli zväčša **riešené len na základe fotodokumentácie**, z ktorej podľa NKÚ SR nemohlo byť zrejmé, že reklamo-

vané sortimenty jednoznačne nespĺňajú deklarované za triedenie do kvalitatívnych tried, resp. nemajú požadovanú dĺžku.

Štátny podnik uznal námietky odberateľov celkovo v 98% prípadov, čo predstavovalo približne 7 780 m³ dreva.

Takýto prístup podniku bez fyzickej obhliadky nevytvára predpoklady na objektívne posúdenie najmä kvality dodávaného dreva. Kontrolou dodržiavania reklamačného poriadku bolo zistené, že síce ukladá zamestnancovi vydávajúcemu tovar a zamestnancovi zodpovednému za obchod s drevom príslušného OZ **povinnosť zúčastniť sa, avšak bližšie nie je uvedené, akým spôsobom.** V tejto súvislosti NKÚ SR odporučil štátnemu podniku vypracovať jednotný postup pre reklamačné konania a určiť od akej hodnoty je potrebná fyzická účasť zodpovednej osoby u odberateľa.

Využívanie elektronickej aukcie dreva

Ako príklad dobrej praxe NKÚ SR hodnotí zvyšovanie objemu navrhovaného množstva dreva prostredníctvom EAD v roku 2017. EAD podnik prispieva k zvýšeniu transparentnosti predaja dreva a zároveň vytvára možnosti pre väčší rozsah záujemcov, ktorí využívajú práve túto formu obchodovania s drevom.

Tabuľka č. 1: Elektronické aukcie dreva LESY SR

Rok	Návrh objemu v m ³	Vydražený objem v m ³	Dodaný objem v m ³	Tržby v eur
2013	150 160	129 770	127 250	6 297 951
2014	150 370	58 000	53 701	2 234 326
2015	230 400	83 980	82 300	3 810 670
2016	116 350	27 800	25 963	1 081 566
2017	204 843	185 263	181 734	11 117 352

Zdroj: Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Celkové tržby z EAD za rok 2017 predstavovali sumu 11 117 352 eur. V porovnaní s cenníkovými cenami, ktoré predstavovali sumu 10 114 298 eur, tak štátny podnik zaznamenal **výrazný nárast tržieb z predaja – o 1 003 054 eur.**

Nedostatky, ktoré majú vplyv na hospodárenie v časti výdavkov štátneho podniku, NKÚ SR identifikoval **v nakladaní s prebytočným majetkom štátu a v zdĺhavom procese jeho predaja.**

Nakladanie s prebytočným majetkom štátu v správe štátneho podniku, ktorý je pre podnik dlhoročnou záťažou, predstavuje **ročné náklady v sume približne 1 mil. eur.**

Proces odpredaja prebytočného majetku bol zdĺhavý (v priemere od 4 – 11 rokov od vyhlásenia prebytočnosti) najmä z dôvodu neustáleho pozastavovania predajov zo strany rezortného ministerstva.

Jedným z ďalších nedostatkov, ktorý má vplyv na hospodárenie štátneho podniku v časti nákladov, sú **výdavky poskytované z reprezentačného fondu LESY SR**. Štátny podnik nepreukázal pridanú hodnotu a ani prínos propagácie štátneho podniku so zvýšením príspevku Závodisku, š.p., na dosiahnutie zo sumy 3 tisíc eur v roku 2016 na sumu 50 tisíc eur v roku 2017 a 2018. **Štátny podnik tým nepreukázal ani opodstatnenosť, hospodárnosť a efektívnosť zvýšenia tohto príspevku.**

Porovnaním nákladov ťažbovej činnosti v rámci sektora štátnych a neštátnych lesov bol zistený **výrazný rozdiel vo výške nákladov**. Náklady ťažbovej činnosti sa v kontrolovanom období každoročne mierne navyšovali až na úroveň **25,42 €/ m³ v štátnych lesoch a 14,46 €/ m³ v mestských a obecných lesoch.**

Na stabilitu riadenia štátneho podniku podľa NKÚ SR pozitívne nevlplyvali ani **časté zmeny na pozícií riaditeľov podniku**, keď od jeho vzniku, t.j. **za viac ako 18 rokov, došlo k 15-tim personálnym výmenám na tejto funkcii**

Na stabilitu riadenia štátneho podniku, podľa NKÚ SR, pozitívne nevlplyvali ani **časté zmeny na pozícií riaditeľov podniku**, keď od jeho vzniku, t. j. za viac ako 18 rokov, došlo k 15-tim personálnym výmenám na tejto funkcii.

3.1.2 Lespoľnohospodársky majetok Ulič, štátny podnik

Štátny podnik obhospodaroval k 31. decembru 2017 celkovo 24 883 ha lesných pozemkov, z čoho bolo 21 093 ha vo vlastníctve SR. V sledovanom období dosiahol kladný hospodársky výsledok: v roku 2016 v sume 50 967 eur a v roku 2017 v sume 173 646 eur. Vývoj ekonomických ukazovateľov je uvedený v prílohe č. 3.

Kontrolou hospodárenia štátneho podniku boli zistené nedostatky pri nakladaní s majetkom v správe štátneho podniku, a to zanedbávaním odbornej starostlivosti. Štátny podnik evidoval dlhodobú pohľadávku voči Humenskej mliekarni, a. s., ktorá vznikla v roku 2013 **neuhradením siedmich faktúr v celkovej sume 481 722 eur**. Napriek uzatvoreniu zmluvy o zriadení založeného práva k hnutel'ným veci, reštrukturalizačnom a konkurznom konaní táto pohľadávka nebola k 31. decembru 2017 uhradená. Celkový výťažok podniku, po odpočítaní odmeny správcu, predstavoval sumu 9 303,26 eur. **Podnik pohľadávku vo výške 472 418,74 eur odpísal, čím mu vznikla škoda, o ktorej škodová komisia podniku vôbec nerokovala.**

Kontrolou plnenia zmluvných podmienok bolo zistené, že štátny podnik v roku 2017 dodával ihličnaté drevo spoločnosti **aj napriek tomu, že si neplnila svoj záväzok dohodnutým splátkovým kalendárom**, čím štátnemu podniku vznikla pohľadávka v sume viac ako 25 tisíc eur.

Štátny podnik nenakladal s majetkom štátu hospodárne a pri správe štátneho majetku nepostupoval s odbornou starostlivosťou.

Preverení vedenia účtovníctva NKÚ SR zistil nedostatky, ktoré súviseli s nevytvorením opravných položiek v zmysle zásady opatrnosti v účtovníctve; vyradenie pozemku v nižšej hodnote, ako bola účtovná hodnota.

V poznámkach k ÚZ boli uvádzané informácie, ktoré boli nesprávne a kontrolou neboli preukázané.

Porušenie zákona o verejnom obstarávaní bolo zistené v prípade rekonštrukcie maštale v hodnote 618 120 eur. Štátny podnik vo výzve **neuviedol odôvodnenie primeranosti svojej požiadavky**, ktorej preukázanie bolo podmienkou účasti uchádzačov, čím **neuplatnil princíp nediskriminácie uchádzačov a záujemcov** v procese verejného obstarávania.

Nedostatky, ktoré majú vplyv na hospodárenie v časti príjmov štátneho podniku, NKÚ SR identifikoval v realizácii predaj dreva, ktorý prebiehal len na základe kúpnych zmlúv, resp. rámcových zmlúv na dodávku dreva. Štátny podnik v kontrolovanom období 2016, 2017 – **nevyužíval pri predaji dreva verejné obchodné súťaže, elektronické aukcie ani dražby pri predaji dreva.**

Ako príklad dobrej praxe NKÚ SR hodnotí využitie verejnej súťaže na **predaj dreva na pni až v roku 2018**, ktorú štátny podnik v prípade listnatých sortimentov využil ako prvý na Slovensku. Pridaná hodnota predaja stojacich stromov prostredníctvom verejnej súťaže predstavovala sumu 54 440 eur.

3.1.3 Národné lesnícke centrum

NLC komplexne zabezpečovalo úlohy najmä lesníckeho výskumu, hospodárskej úpravy lesa, monitorovania stavu lesa, hospodárskeho plánovania, vzdelávania a poradenstva pre potreby lesného hospodárstva.

MPRV SR poverilo NLC v súlade so zákonom o lesoch zabezpečením výberu vyhotovovateľov PSL prostredníctvom verejného obstarávania, dohľadom nad postupom a kvalitou vyhotovovania PSL. Kontrolou bolo zistené, že NLC neuzatvorilo zmluvy o vyhotovení PSL v termíne určenom zákonom o lesoch.

V niektorých prípadoch boli zmluvy s vyhotovovateľmi PSL uzatvorené s takmer polročným oneskorením.

Nadväzne na neskoru uzatvorenú zmluvu **vyhotovovateľa PSL nemohli dodržať termín určený zákonom o lesoch na vypracovanie správy o doterajšom hospodárení a o určení zásad na vyhotovenie PSL** pre príslušný lesný celok a jej predloženie príslušnému orgánu ŠS LH. Dôsledkom toho obhospodarovateľ lesov nemali schválený PSL k termínu, kedy začalo jeho desaťročné obdobie,

ale obhospodarovali lesné celky len na základe opatrení príslušného orgánu ŠS LH.

Preverením dodržiavania povinností uvedených v kontrakte na rok 2016 a 2017 boli zistené nedostatky, ktoré súviseli s prerozdelením finančných prostriedkov medzi jednotlivými nákladovými položkami riešených úloh v rozsahu viac ako 30 % bez súhlasu MPRV SR, ako aj nedostatky formálneho charakteru v dokumentoch z kontrolných dní a preberacích konaní na konci roka.

3.2 LESNÉ HOSPODÁRSTVO

3.2.1 *Strategické dokumenty v oblasti lesného hospodárstva*

Kontrolou NKÚ SR bolo potvrdené, že prevažná časť opatrení, a to aj v dôležitých oblastiach lesníckej politiky, **nebolo splnených z dôvodu nezabezpečeného finančného krytia a ich implementácia do praxe stále mešká**. Aj z tohto dôvodu, napríklad v prípade AP NPVPD SR, rezort pôdohospodárstva v roku 2016 vláde SR predložil množstvo pôvodne schválených opatrení na zrušenie, ktoré vláda SR zobrala na vedomie. NKÚ SR napríklad zistil, že od mája 2014, kedy bol AP NPVPD SR schválený, do 31. decembra 2018 bolo na plnenie opatrení AP vykázané čerpanie v celkovej sume 105 500 eur zo ŠR, čo predstavovalo **len 2-percentné plnenie z predpokladaného objemu finančných prostriedkov**.

Na plnenie opatrení AP NPVPD SR neboli čerpané žiadne súkromné zdroje a ani finančné prostriedky EÚ.

Na riešenie opatrení AP NLP boli zo ŠR poskytnuté finančné prostriedky v celkovej sume 12 566 258 eur a boli podporené opatrenia všetkých piatich cieľov AP NLP, čo predstavovalo čerpanie v objeme 66,75 % v porovnaní s predpokladanou výškou finančných prostriedkov. **Podľa NKÚ SR zistené skutočnosti znižujú vážnosť prijatých uznesení vlády SR**; najmä preto, že vláda SR uznesením uložila dotknutým rezortom vytvoriť podmienky na plnenie jednotlivých opatrení AP, vrátane ich podielu na finančnom zabezpečení zo svojich rozpočtových kapitol.

Výsledky kontroly NKÚ SR tiež ukázali, že množstvo schválených opatrení nebolo plnených, resp. sú plnené pomalšie, než sa očakávalo aj od rezortu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

NKÚ SR upozorňuje, že ak chce vláda SR monitorovať plnenie pokroku jednotlivých politík, je nutné aby strategické dokumenty obsahovali merateľné indikátory. V prípade AP neboli stanovené žiadne monitorovacie indikátory (kvalitatívne a kvantitatívne) a teda nie je možné následne vyhodnotiť plnenie cieľov.

Minister, resp. ministerka si nespĺnili úlohy uložené vládou SR, keď:

- nezriadili KR, čím neboli vytvorené inštitucionálne predpoklady na koordináciu, realizáciu a kontrolu plnenia opatrení
- ani nepredložila vyhodnotenie plnenia opatrení AP NLP, vrátane možnej aktualizácie jeho rámcových cieľov na nasledujúce obdobie, t. j. do 30. novembra 2018; niekoľko dní pred odpočtom úloh z neho vyplývajúcich ministerka požiadala predsedu vlády SR o predĺženie termínu do 13. júna 2020 z dôvodov, že strategické ciele environmentálnej stratégie 2030 neboli v súlade so strategickými cieľmi AP NLP.

Podľa NKÚ SR, vytvorením KR, aj zo zástupcov dotknutých rezortov, mohli vzniknúť predpoklady aj na zosúladenie cieľov a priorít environmentálnej stratégie 2030, t. j. mohli byť koordinované a zosúladené s hlavnými strategickými cieľmi, prioritami, rámcovými cieľmi a opatreniami AP. Zistený stav, podľa NKÚ SR, taktiež znižuje vážnosť a reálnosť vykonateľnosti prijatých AP a iných strategických materiálov v oblasti lesníckej politiky, ale nielen v tejto oblasti.

Podľa NKÚ SR bolo prijatých veľa opatrení. Pri tvorbe navrhovaných strategických cieľov malo ministerstvo napriek tomu, že viacero administratívnych krokov vykonalo, **navrhnuť opatrenia a tieto transformovať do úloh s aktuálnou a reálnou finančnou potrebou a s vytvorením predpokladov na ich plnenie.**

NKÚ SR zároveň upozorňuje na množstvo materiálov koncepcného a operatívneho charakteru, ktoré si ministerstvo v oblasti lesnej politiky každoročne objednáva prostredníctvom kontraktov od NLC. Nadväzne na uvedené, NKÚ SR odporúča vypracovať jednotný lesnícko-drevársky strategický dokument, ktorý vytvorí predpoklady na nadväznosť opatrení a ich kompaktnosť v uvedených oblastiach a bude nadväzovať na pripravovanú koncepciu rozvoja drevospracujúceho priemyslu, ktorá doposiaľ v podmienkach SR nebola schválená.

3.2.2 *Realizácia politík lesného hospodárstva*

AP NLP SR na obdobie rokov 2015 až 2020 obsahoval opatrenia adresne určené podniku LESY SR, aj opatrenia, na ktorých sa štátny podnik mohol podieľať ako oprávnený žiadateľ, resp. prijímateľ podpory z PRV SR. Plnenie opatrení akčného plánu bolo preverené na piatich vybraných rámcových cieľoch, ktoré boli adresne určené štátnemu podniku a na **13 vybraných rámcových cieľoch, ktorých prijímateľom mohli byť OZ**. Obdobným postupom NKÚ SR preveril na vybranej vzorke **11 rámcových cieľov** plnenie strategických cieľov AP NLP SR v mestských a obecných lesoch.

Kontrolou bolo preukázané, že jednotlivé opatrenia sa plnia priebežne. **Plnenie niektorých opatrení AP vychádza priamo z PSL a zákona o lesoch**, z čoho vyplýva, že obhospodarovateľ dodržiavanim zákona o lesoch a hospodárením podľa PSL prispieva k napĺňaniu hlavných úloh a cieľov národných programov. Vzhľadom na to, že v **AP neboli stanovené monitorovacie indikátory plnenia cieľov (kvalitatívne ani kvantitatívne), NKÚ SR nemohol jednoznačne vyhodnotiť splnenie, resp. plnenie jednotlivých opatrení.**

Pri realizácii AP NLP SR na roky 2015 až 2020 sa predpokladalo využitie finančných prostriedkov, najmä z PRV SR, zo štátnej podpory lesníctva z rozpočtovej kapitoly rezortu pôdohospodárstva, zo štátnej pomoci, z vlastných zdrojov vlastníkov a obhospodarovateľov lesov. Z dokladov predložených ku kontrole vyplynulo, že k 31. decembru 2017 boli prostredníctvom PRV SR financované niektoré opatrenia AP NLP v celkovej sume 66 260 320,78 eur. Finančný plán pre projektové a neprojektové opatrenia PRV SR v oblasti lesného hospodárstva po 4. modifikácii je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 2

	Názov podopatrenia	Alokácia
4.3/E	Podpora na investície do infraštruktúry súvisiacej s vývojom, modernizáciou alebo prispôbením poľnohospodárstva a lesného hospodárstva – Investície týkajúce sa infraštruktúry a prístupu k lesnej pôde	30 000 000
8.1	Podpora na zalesňovanie / vytváranie zalesnených oblastí	683 650
8.3	Podpora na prevenciu škôd v lesoch spôsobených lesnými požiarimi a prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami	65 000 000
8.4	Podpora na obnovu lesov poškodených lesnými požiarimi a prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami	28 500 000
8.5	Podpora na investície do zlepšenia odolnosti a environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov	21 200 000
8.6	Podpora investícií do lesných technológií a spracovania, do mobilizácie lesníckych výrobkov a ich uvádzania na trh	22 300 000
12.2	Kompenzačné platby v rámci sústavy NATURA 2000 – lesný pozemok	7 840 000
15.1	Platba na lesnícko-environmentálne a klimatické záväzky	4 950 000

Zdroj: PRV SR 2014 až 2020 a jeho modifikácie

Obhospodarovatelia, ako oprávnení žiadatelia, resp. prijímatelia podpory, sa zapojili do plnenia národných programov aj prostredníctvom čerpania finančných prostriedkov z PRV SR na projekty, ktoré, okrem iného, súviseli

- so zlepšením dopravnej prístupnosti lesov, ako podmienkou pre uplatňovanie moderných environmentálne priaznivých technológií obhospodarovania lesov

- s výstavbou a rekonštrukciou lesných dopravných ciest
- so zabezpečením opatrenia efektívneho systému prognózovania, prevencie a monitorovania vzniku lesných požiarov, prostredníctvom ktorého LESY SR realizovali dva projekty: jeden na časovú detekciu lesných požiarov pre oblasť Nízke a Vysoké Tatry; druhý pre oblasť Záhoria, s vysokým a stredným stupňom požiarovosti. Celkový objem finančných prostriedkov na uvedené projekty predstavoval sumu 22 689 960 eur.

Kontrolou bolo zistené, že **prevažnú časť opatrení plnili obhospodarovatelia z vlastných finančných prostriedkov**. Dôvodom bol častý nedostatok finančných prostriedkov, nevyhlásenie výziev pre dané opatrenia, obhospodarovateľ nebol oprávneným žiadateľom, resp. prijímateľom. Projekty, ktoré boli mnohokrát zamietnuté z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov vo výzvach, súviseli, okrem iného, aj s budovaním lesných protipožiarnych ciest a s ozdravnými opatreniami po vetrových a hmyzových kalamiach. Na tieto priority je už dlhodobo nedostatok finančných prostriedkov.

Ako vyplynulo z kontroly, kontrolované subjekty, najmä obecné a mestské neboli schopné z vlastných prostriedkov budovať a kvalitne rekonštruovať lesné cesty, protipožiarne cesty a zväznice.

Cieľ zvyšovania technickej a technologickej úrovne lesného hospodárstva, s ohľadom na komplexné využitie dreva a ekologické princípy v celom výrobnom procese, **nemohol byť plnený s podporou finančných prostriedkov PRV z dôvodu, že kontrolované subjekty neboli oprávnenými žiadateľmi.**

NKÚ SR upozorňuje, že pri takto zadaných podmienkach sú z podpory investícií do lesníckych technológií a spracovania dreva **vylúčené všetky OZ a obchodné spoločnosti zriadené mestami a obcami na obhospodarovanie lesov.**

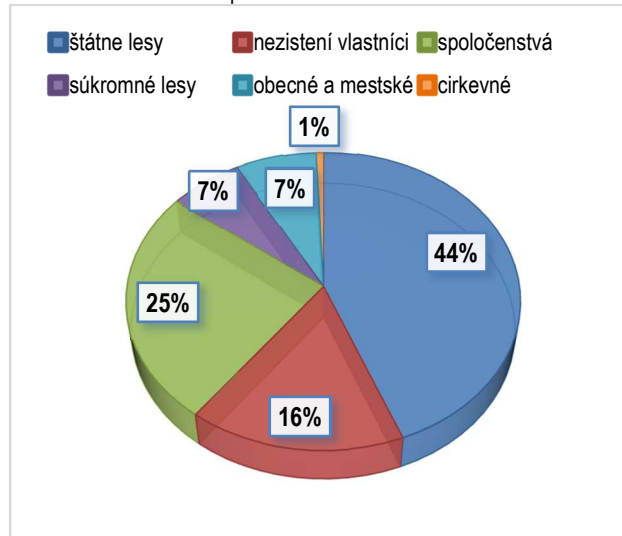
Kontrolou bolo zároveň zistené, že **MPRV SR v súčasnosti pripravuje piatu modifikáciu PRV SR**, ktorá bude – po schválení v porade vedenia ministerstva a v Monitorovacom výbore PRV SR – predložená na schválenie EK v priebehu prvého polroka 2019. V rámci piatej modifikácie navrhuje **v podopatrení 8.6 doplniť medzi oprávnených žiadateľov aj obce a podniky zriadené alebo založené obcou**, ak obhospodarujú neštátne lesy.

Ako príklad dobrej praxe – pri plnení opatrenia súvisiaceho s propagáciou a zvýšením informovania verejnosti o význame trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a o praktických výhodách využívania dreva v porovnaní s ostatnými materiálmi – **NKÚ SR hodnotí OZ Levice, ktorý ako prvý začal s myšlienkou organizácie PRO SILVA na Slovensku.** Cez uplatňovanie princípov a zásad

prírode blízkeho pestovania lesa vytvorili pracovníci lesného závodu 15 objektov PRO SILVA, ktoré majú veľký inštruktážny, ale aj pedagogický význam. Uvedené komplexy porastov slúžia pre pracovníkov lesnej prevádzky ako demonštračné objekty a pre mládež ako objekty lesných ekosystémov.

3.2.3 Obhospodarovanie lesov a obchodná politika v sektore štátnych a neštátnych lesov

Graf č. 1 Štruktúra obhospodarovania lesa

Zdroj: Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Ako vyplýva z grafu, kontroly boli zamerané na kontrolované subjekty, resp. obhospodarovateľov, ktorí obhospodarujú približne 51 % z celkovej výmery lesných pozemkov v SR, ktorá v roku 2017 predstavovala 2 019 273 ha.

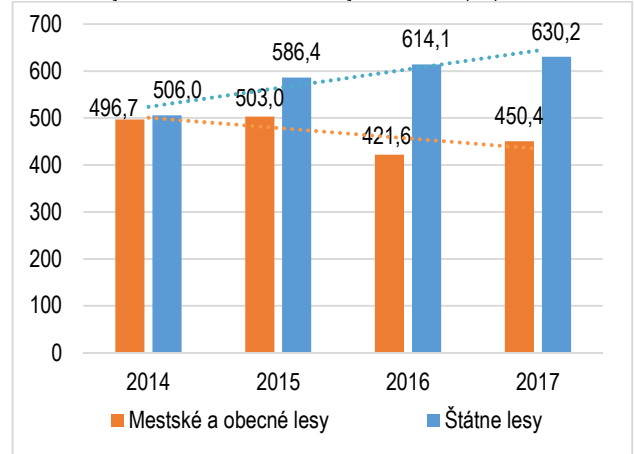
Program starostlivosti o les

PSL predstavuje základný nástroj štátu na zabezpečenie trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch. Vyhotovuje sa vo verejnom záujme (tzn. náklady na jeho vyhotovenie platí vyhotovovateľovi štát) spravidla na desať rokov pre každý lesný celok osobitne. Obhospodarovanie lesov podľa programov starostlivosti o les kontrolóri preverili aj priamo na mieste – v lese.

NKÚ SR sa pri kontrole vybraných ukazovateľov hospodárskej činnosti zamerlal na **pestovateľskú a ťažbovú činnosť**, najmä plnenie plánov. Kontrola nepreverovala procesy spojené s vypracovaním jednotlivých programov starostlivosti o les.

Pri porovnaní mestských a obecných lesov so štátnymi lesmi môžeme jednoznačne konštatovať rozdielny trend obhospodarovania vo viacerých oblastiach.

Graf č. 2: Vyťažené drevo na obnovený hektár lesa (m³)

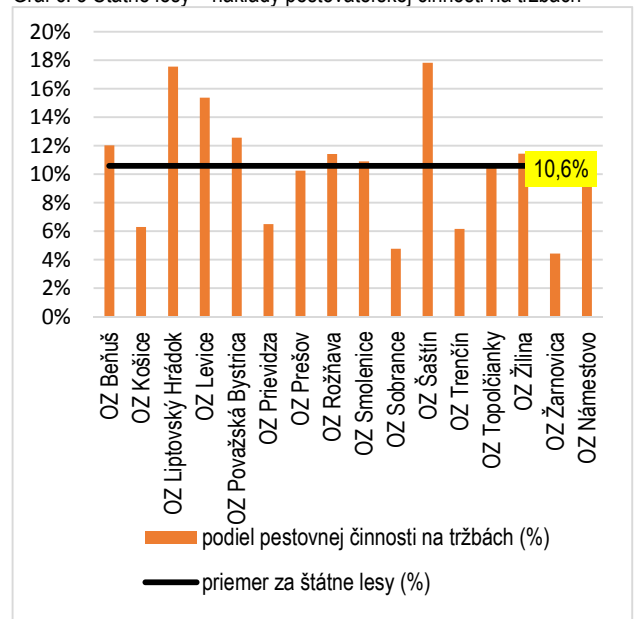
Zdroj: Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Štátne lesy na 1 obnovený hektár vyťažia 584,17 m³ dreva v priemere za rok, zatiaľ čo u mestských a obecných lesov je to len 467,95 m³ dreva. V roku 2017 sa pomyselné nožnice roztvárajú ešte viac a rozdiel medzi mestskými a štátnymi lesmi presiahol viac ako 30 %.

Pestovateľská činnosť v sledovanom období predstavovala najmä obnovu lesa (prirodzenú a umelú), čistenie plôch po ťažbe, ošetrovanie MLP, ochrana MLP proti burine a proti zveri. V rámci pestovateľskej činnosti bolo preverené plnenie plánov pestovateľskej činnosti, ako aj porovnanie priemernej výšky vybraných nákladov jednotlivých činností v sektore neštátnych a štátnych lesov.

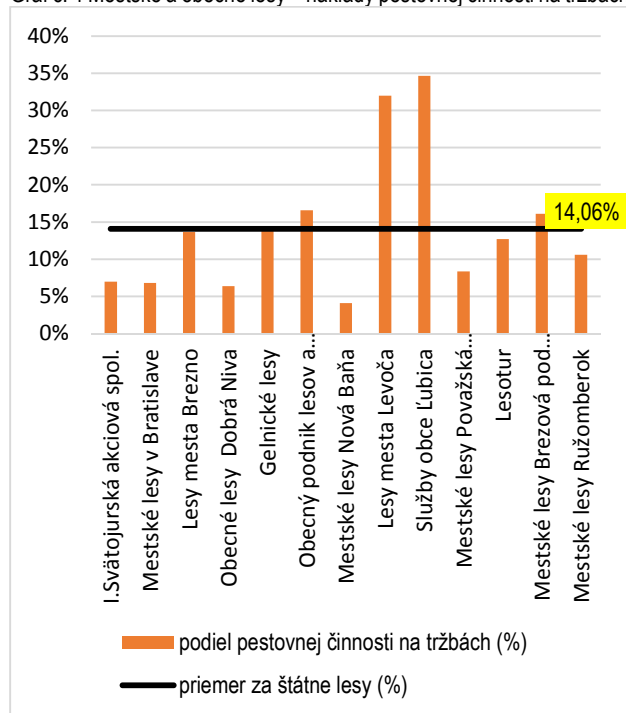
Z celkových tržieb z predaja dreva sa „do lesa“ v podobe pestovateľskej činnosti v sektore mestských a obecných lesov vracia v priemere 14 %, zatiaľ čo v štátnych lesoch je to len 10,6 % z celkových tržieb.

Graf č. 3 Štátne lesy – náklady pestovateľskej činnosti na tržbách

Zdroj: Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Graf č. 4 Mestské a obecné lesy – náklady pestovnej činnosti na tržbách

Zdroj: Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

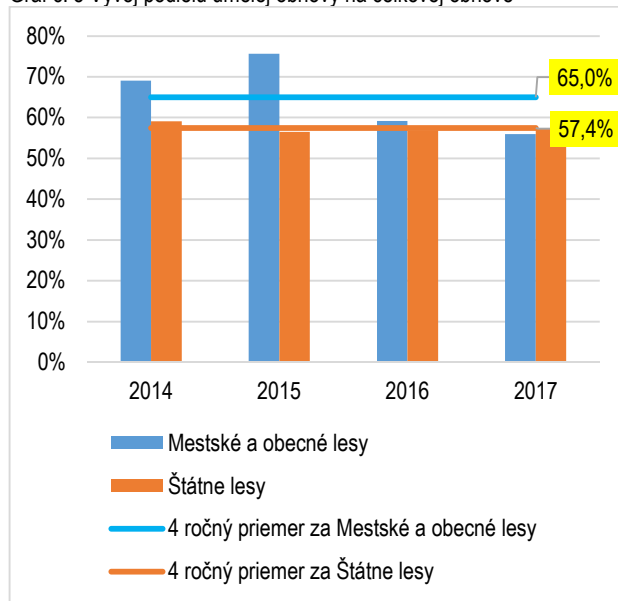
Na základe tohto porovnania by mali z pohľadu NKÚ SR štátne lesy zvýšiť podiel finančných prostriedkov generovaných tržbami z predaja dreva v pestovateľskej činnosti.

Najčastejšími dôvodmi opakovaného zalesnenia lesa pri obnove lesných porastov boli **najmä sucho, odhryz a lúpanie zverou.**

Kontrolou bolo zistené, že opatrenia realizované na ochranu lesa pred lesnou zverou sú veľmi nákladné a často neúčinné. Reálna skúsenosť obhospodarovateľov je, že aj z tohto dôvodu zanikajú pôvodné jedľové a borovicové porasty, ktoré nie je možné obnoviť. Spomaľuje sa a zdražuje obnova lesných porastov. Obnovené porasty sú tak výrazne poškodené, že len prežívajú, sú nekvalitné, často predčasne vysychajú (následné napadnutie hubami a inými škodlivými činiteľmi).

Ako vyplýva z grafu č. 5 opakovaná obnova lesa v prípade mestských a obecných lesov ani v prípade štátnych lesov v sledovanom období neklesla pod 50 %. Uvedený stav má dopad nielen na obnovu lesa ako takého, ale aj na hospodárenie kontrolovaných subjektov.

Graf č. 5 Vývoj podielu umelej obnovy na celkovej obnove

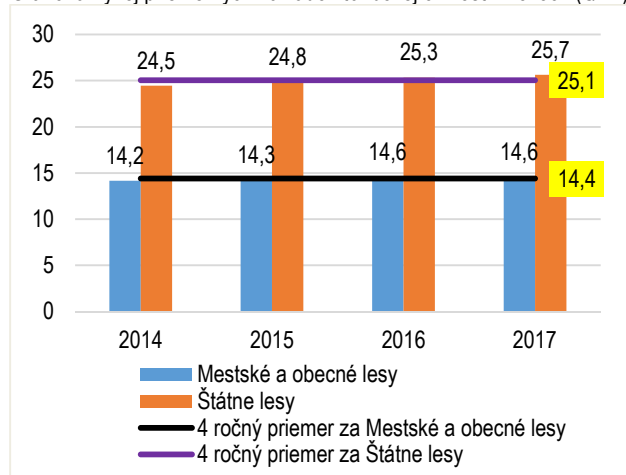
Zdroj: Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Súčasný právny usporiadanie poľovníctva na Slovensku je neúčinné vo vzťahu k regulácii poľovnej zveri a zodpovednosti za škody. Vlastník, alebo obhospodarovateľ je často iná osoba ako osoba, ktorá vykonáva právo poľovníctva.

Na základe rozhovorov s kontrolovanými subjektami NKÚ SR konštatuje, že najúčinnjším ochranným opatrením proti šíreniu podkôrneho hmyzu v smrečinách bolo včasné spracovanie vetrovej kalamity.

Ako príklad dobrej praxe – proti šíreniu podkôrneho hmyzu v smrečinách, NKÚ SR hodnotí postup Lesov mesta Levoča, spol. s r. o., pri spracovaní vetrovej kalamity ŽOFIA z roku 2014. Mestský lesný podnik v rokoch po kalamite sa sústredil najmä na spracovanie kalamitného dreva. Z toho dôvodu dosiahla náhodná ťažba v mestských lesoch Levoča v roku 2016 hodnotu 98,9% a v roku 2017 hodnotu 81,32% z celkovej ťažby dreva. Opatrenia na ochranu lesa proti podkôrnemu hmyzu – inštaláciou feromónových lapačov, boli účinné len čiastočne. Synergia viacerých škodlivých činiteľov zintenzívňuje postup podkôrneho hmyzu a je vyhodnocovaná ako sekundárny škodlivý činiteľ.

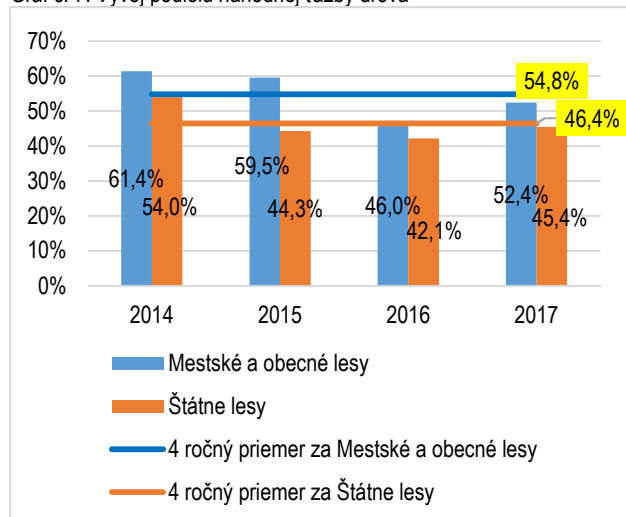
V rámci ťažbovej činnosti bolo preverené plnenie plánov ťažbovej činnosti, ako aj porovnanie priemernej výšky nákladov ťažbovej činnosti v sektore neštátnych a štátnych lesov. Ťažbová činnosť v sledovanom období predstavovala najmä samotnú ťažbu dreva, prebierky, približovanie dreva, odvoz dreva, opravy lesných ciest, zimnú údržbu lesných ciest.

Graf č. 6 Vývoj priemerných nákladov ťažbovej činnosti v rokoch (€/m³)

Zdroj: Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Celkovú ťažbu dreva v značnej miere ovplyvňovala náhodná ťažba, ktorá bola najčastejšie vykonaná z dôvodu vetrových kalamít, po ktorých spracovaní nasledovalo rojenie hmyzu na ostávajúcom poraste.

Graf č. 7: Vývoj podielu náhodnej ťažby dreva

Zdroj: Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Podiel náhodnej ťažby na celkovej ťažbe v sledovanom období bol v mestských a obecných lesoch na úrovni 54,8 % a v štátnych lesoch 46,4 %.

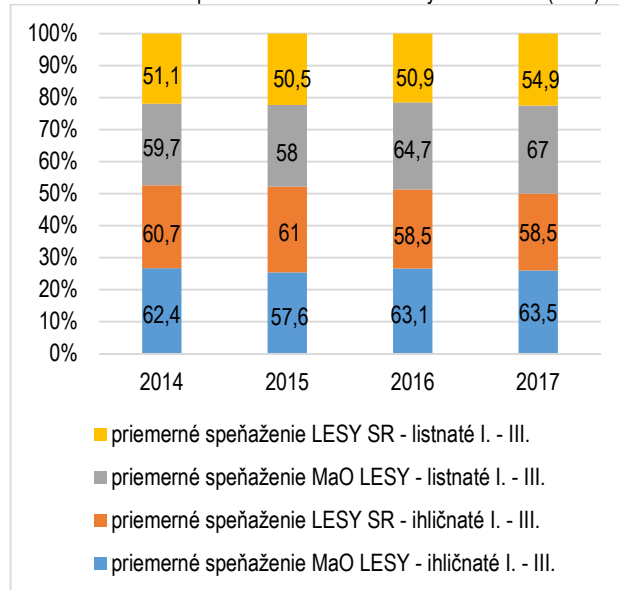
Kontrolou na mieste bola preverená správnosť vykazovania údajov o ťažbe dreva, obnove lesa a pestovnej činnosti v mesačných a ročných výkazoch lesnej hospodárskej evidencie, ak aj PSL a grafická evidencie. Ďalej bolo preverené, či boli stromy určené na ťažbu vyznačené, či bol vydaný písomný súhlas na ťažbu dreva a či bolo zabezpečené ošetrenie narušeného lesného porastu a príľahých stromov. Kontrolou na mieste bolo preverené aj vykonanie evidovaných výkonov obnovy lesa a pestovnej činnosti.

Kontrolou na mieste boli **zistené nedostatky, najmä u mestských a obecných obhospodarovateľov lesa**, ktoré súviseli s vykonávaním náhodnej ťažby bez súhlasu odborného lesného hospodára, ani vyznačovanie stromov

nebolo v súlade so všeobecne záväznými predpismi, výkony súvisiace so zalesnením neboli včas zaznamenané v lesnej hospodárskej evidencii, stojace stromy poškodené ťažbou neboli ošetrené.

Obchodná politika v sektore neštátnych a štátnych lesov

Kontrolou obchodnej politiky NKÚ SR preveril transparentnosť a efektívnosť predaja dreva, vyhodnotil formy predaja dreva a zásady pri výbere odberateľov drevnej hmoty u jednotlivých obhospodarovateľov lesa.

 Graf č. 8 Priemerné speňaženie dreva MaO lesy a LESY SR (€/m³)

Zdroj: Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Obchodné spoločnosti obhospodarujúce mestské a obecné lesy **nemali v kontrolovanom období vypracovanú obchodnú stratégiu v oblasti predaja dreva** a predaj dreva bol vykonávaný bez ohľadu na spracovateľské kapacity odberateľov dreva v regióne alebo v SR. **Vedomosť o spracovateľských kapacitách mala často pri predaji dreva len informatívny charakter.** Pre obchodné spoločnosti bolo **prvoradým cieľom dosiahnuť maximálne ekonomické zhodnotenie predávanej drevnej hmoty.**

Obchodné spoločnosť len v málo prípadoch využívali verejné obchodné súťaže, elektronické aukcie dreva a dražby. Predaj dreva **na pni** bol realizovaný najmä v ťažko prístupných miestach miestnym záujemcom. **Väčšina spoločností postupovala pri výbere odberateľov formou prieskumu trhu**, pri čom priamo oslovovali tie obchodné spoločnosti, resp. živnostníkov, s ktorými mali dobré skúsenosti už z predchádzajúcich rokov (najmä so zreteľom na najvýhodnejšiu cenu a platobnú disciplínu). Zmluvy s odberateľmi drevnej hmoty uzatvárali spravidla raz ročne, v niektorých prípadoch aj štvrťročne, čím bola dosiahnutá **vyššia transparentnosť predaja a flexibilná cenotvorba.**

Na rozdiel od obchodných spoločností bol predaj dreva v sektore štátnych lesov **centralizovane riadený a organizovaný z úrovne GR LESY SR**. Každý z odštepných závodov mal záväzne stanovené ceny dreva vo schválenom cenníku sortimentov surového dreva, pri samostatnom členení na ihličnaté drevo a na listnaté drevo. V záujme dosiahnuť transparentnosť, hospodárnosť a efektívnosť pri predaji a dodávkach dreva, bol z úrovne GR stanovený postup pri uzatváraní obchodných kontraktov, ktorý spočíval v tom, že **zo všetkých aktuálnych odberateľov dreva boli určení a vybratí tzv. strategickí partneri**. Tento výber bol realizovaný na základe celkovej dosiahnutej bonifikácie, keď každému z týchto odberateľov boli pridelované body za splnenie nastavených podmienok a vybraných finančno-ekonomických parametrov. **Jednou z kľúčových podmienok pri výbere bolo, že domáci odberateľ dreva by mal byť zároveň aj jeho spracovateľom, teda nielen obchodníkom.**

Vybrání strategickí odberatelia mali na základe tohto označenia **privilegovanejšie postavenie** v porovnaní s inými, bežnými odberateľmi, s otvorenou možnosťou dohodnutia dlhodobu platnej ceny pri nákupoch dreva, ako aj s prednostným plnením požadovaných objemov a sortimentov dreva pri každom uzatvorenom obchode s drevom.

Kontrolou bolo zistené, že v niektorých prípadoch dochádzalo so súhlasom GR LESY SR u týchto strategických odberateľov k predaju dreva v nižších cenách, ako boli v tom čase stanovené ceny pre príslušné odštepné závody v platnom cenníku. NKÚ SR v tejto súvislosti upozorňuje na skutočnosť, že

u strategických partnerov ide zväčša o odber dreva v objemoch viac ako mil. m³ dreva. Pri takomto objeme predstavuje zníženie cenníkovej ceny už len o 0,50 eur za m³ **pokles výslednej predajnej sumy o 500 tis. eur.**

Kúpno-predajné zmluvy na predaj dreva s najväčšími odberateľmi boli schvaľované GR. Zmluvy s menšími odberateľmi uzatvárali OZ až po odsúhlasení na GR a spravidla išlo o zmluvy uzatvárané na obdobie jedného roka.

Predaj dreva bol v prevažnej miere realizovaný z expedičných skladov, v niektorých prípadoch sa drevo predávalo už na odvoznom mieste a ojedinele aj priamo v lese ako tzv. drevo na pni. Okrem verejných obchodných súťaží bol predaj dreva organizovaný aj elektronickými aukciami dreva a pre drobných odberateľov v regióne príslušného odštepného závodu bol určený aj priamy predaj palivového dreva.

Ako príklad dobrej praxe NKÚ SR hodnotí predaj dreva formou elektronických aukcií, prostredníctvom ktorých bolo speženie dreva vyššie ako pri cenníkových cenách dreva.

Prehľad o vývoji a zásobách dreva kontrolovaných subjektov je uvedený v prílohe č. 4.

NKÚ SR upozorňuje na potrebu prehodnotenia prístupu takým spôsobom, aby sa na subjekty hospodáriace v lese nepozeralo len cez optiku ekonomickej prosperity. **Lesy, v zmysle štátnej lesníckej politiky, musia plniť svoju veľmi významnú environmentálnu a celospoločenskú úlohu.**

SYSTÉMOVÉ ODPORÚČNIA NKÚ SR

PRE VLÁDU SR

1. Venovať **zvýšenú pozornosť plneniu opatrení lesníckej politiky a zabezpečeniu dostatočných finančných zdrojov na ich plnenie**, ktoré sú zamerané na udržanie environmentálnych a ďalších kultúrno-spoločenských funkcií lesa. **Hospodárske a ostatné funkcie lesa musia byť v takom vzťahu, ktorý zabezpečí dlhodobú udržateľnosť lesov na Slovensku.** Hospodárska funkcia by nemala byť preferovaná pred ostatnými, rovnako dôležitými funkciami lesa ani v prípade štátnych lesov.
2. Zvážiť potrebu **štátneho fondu na obnovu lesov** poškodených prírodnými katastrofami, biotickými a abiotickými škodlivými činiteľmi, vrátane emisií z priemyselných podnikov. Podobné fondové krytie existuje v niektorých krajinách EÚ a takýto fond existoval v SR do roku 2002.
3. Zvážiť **trvalé zrušenie osobitného zákonného odvodu zo zisku** pre LESY SR, ktorý má od roku 2010 rastúci trend a takto ušetrené finančné prostriedky účelovo viazať na konkrétne opatrenia v lesoch SR.

PRE MPRV SR

4. Personálnou politikou **zabezpečiť stabilitu vrcholového manažmentu štátneho podniku LESY SR**. Časté zmeny na pozícii riaditeľov (15 riaditeľov za posledných 18 rokov) sú **rizikom pre strategické riadenie podniku**.
5. Ako riadiaci orgán pre PRV SR vytvoriť podmienky pridelovania NFP tak, aby obhospodarovatelia lesa boli **oprávnenými žiadateľmi pre plnenie cieľa zvyšovania technickej a technologickej úrovne lesného hospodárstva** s ohľadom na komplexné využitie dreva a ekologické princípy v celom výrobnom procese.

PRE LESY SR

6. Zaviesť **povinnú elektronizáciu skladových zásob** dreva na odvozných miestach a v expedičných skladoch, ako základný nástroj transparentnosti evidencie a predaja dreva v rámci celého sektora štátnych lesov, prioritne vo všetkých OZ LESY SR.
7. V súvislosti s vysokým percentom opakovaného zalesňovania, najmä z dôvodu nedostatočnej kvality dodávateľských prác, zvážiť udržateľnejší spôsob, napríklad formou **koncesie**, ktorého hlavnou myšlienkou by bol **dlhodobý záväzok dodávateľa kvalítne plniť resp. splniť zmluvné podmienky**. Uvedený spôsob je využívaný napríklad v Nemecku a zabezpečuje efektívny a udržateľný spôsob starostlivosti o les.

4 REAKCIA KONTROLOVANÝCH SUBJEKTOV

Kontrolou bolo definovaných 90 zistení. NKÚ SR definoval 64 odporúčaní na odstránenie zistených nedostatkov.

Voči pravdivosti, úplnosti a preukázateľnosti kontrolných zistení boli vznesené námietky iba v prípade v štátneho podniku LESY SR. Po preskúmaní vznesených námietok bola čiastočne preukázaná ich opodstatnenosť. Následkom

toho bol k protokolu o výsledku kontroly vypracovaný dodatok č. 1.

Kontrolované subjekty sa zaviazali prijať opatrenia a následne zaslať správu o splnení resp. plnení opatrení.

NKÚ SR bude priebežne monitorovať plnenie a účinnosť opatrení prijatých na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov.

5 TÍM KONTROLÓROV

Kontrolnú akciu organizačne riadil a metodicky usmerňoval vedúci kontrolnej akcie, ktorý má dlhoročné skúsenosti s riadením kontrolných akcií, ako aj z problematikou pôdohospodárstva.

Na kontrolnej akcii participoval expert – pribratá osoba, ktorý má celoživotné skúsenosti s prácou v lesnom hospodárstve, okrem iného v riadiacich a kontrolných funkciách. Jeho odborné znalosti boli využité najmä pri kontrolách na mieste priamo v lese, na odvozných miestach a v expedičných skladoch.

V rámci kontrolnej akcie bolo v kontrolovaných subjektoch vytvorených 36 kontrolných skupín z celkovým počtom 61 kontrolórov. Vedúci kontrolnej akcie, vedúci kontrolných skupín a členovia kontrolných skupín sú skúsení zamestnanci NKÚ SR z ústredia a siedmich expozitúr s dlhoročnou praxou na NKÚ SR. S problematikou lesného hospodárstva boli oboznámení v rámci prípravy kontroly, samostatným, či na kontrolných dňoch, ktoré zorganizoval vedúci kontrolnej akcie a odborne ich zastrešoval expert.

ZÁVER

Kontrolná činnosť bola druhou etapou v rámci kontrol štátnych podnikov a **kontinuálne nadväzovala na prvú etapu výkonu kontroly** realizovanú NKÚ SR v roku 2017. Výsledky kontroly v roku 2017 ukázali viaceré systémové nedostatky a reálny obraz riadenia a výkonu zakladateľskej funkcie MPRV SR voči štátnym podnikom, hospodárenia a nakladania s majetkovými právami v ich správe. Na ich základe, ale aj na základe odporúčaní predložených NKÚ SR,

zakladateľ prijal celkom 18 opatrení na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov. To, či predložené odporúčania na riešenie zistených nedostatkov a opatrenia prijaté rezortom pôdohospodárstva priniesli očakávaný posun a zlepšenie, preverí NKÚ SR v roku 2019. Zároveň NKÚ SR preverí aj činnosť ďalších piatich štátnych podnikov, čím bude z jeho úrovne **komplexne zhodnotená predmetná problematika**.

Podľa NKÚ SR, ak sa má v budúcom období zabezpečiť dostatočné a trvalo udržateľné financovanie lesného hospodárstva v SR a plnenie opatrení strategických programov a na ich základe schválených akčných plánov, mala by **platiť zásada, aby sa do obhospodarovania lesa investovalo adekvátne tomu, čo sa z neho vzalo**. Zároveň NKÚ SR upozorňuje, že **Národný lesnícky program SR a Národný program využitia potenciálu dreva SR a ich akčné plány sa nedajú realizovať bez osobitných finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu a nemôžu byť definované ako indikatívne dokumenty**.

Preto NKÚ SR, v záujme napomáhania správneho a efektívneho hospodárenia s verejným majetkom, upozorňuje príslušné štátne orgány a exekutívu, aby **štát lesom poskytoval takú podporu zo štátnych zdrojov, aby sa zaznamenalo ich skutočné zveľaďovanie**.

Z výsledkov kontroly totiž vyplynulo, že v súčasnosti neexistuje v **odvetví lesného hospodárstva SR žiaden zdroj finančných prostriedkov, napr. fond**, tak ako tomu bolo do roku 2002, prostredníctvom ktorého by bolo možné, financovať obnovu lesov poškodených prírodnými katastrofami, biotickými a abiotickými škodlivými činiteľmi, vrátane emisií z priemyselných podnikov. NKÚ SR upozorňuje, že podobné fondové krytie existuje v niektorých krajinách EÚ.

Výsledky kontroly tiež preukázali, že oblasť lesníctva je, ale aj vždy bola hospodárskou činnosťou, čo znamená, že tržbami za predané drevo boli a sú kryté náklady na lesnícke činnosti. Z uvedeného vyplýva, že **predaj dreva bol a je absolútne zásadnou podmienkou existencie lesného hospodárstva**.

Podľa NKÚ SR, a výsledky kontroly to aj preukázali, že **tržby za drevo v súčasnosti** (aj vplyvom prudkého poklesu cien najmä ihličnatého dreva) **nepokrývajú iné dôležité náklady na služby, ktoré v súčasnosti verejnosť**

od lesov, lesníkov a lesného hospodárstva vyžaduje (ekosystémové služby, jemnejšie spôsoby hospodárenia).

V meniacich sa podmienkach vplyvom klimatických zmien vzniká množstvo neočakávaných udalostí, ktoré spôsobujú škody na lesoch a rast nákladov na likvidáciu škôd a ich prevenciu.

V súčasnosti sa vedú debaty o znižovaní objemu emisií v ovzduší a NKÚ SR je toho názoru, že lesy a lesné hospodárstvo (štátne aj neštátne) sa v rozhodujúcej miere podieľajú na odstraňovaní oxidu uhličitého a pozitívnej bilancii SR.

Nadväzne na uvedené, NKÚ SR navrhuje zvážiť, aby **časť finančných prostriedkov z výnosov z dražieb kvót podľa zákona o obchodovaní s emisnými kvótami**, ktoré sú príjmom Environmentálneho fondu, **bolo možné použiť aj na opatrenia v lesoch, napr. na obnovu lesov poškodených biotickými a abiotickými škodlivými činiteľmi**, t. j. aby použitie prostriedkov z výnosov z dražieb kvót sa určovalo **každý rok na základe dohody medzi MF SR, MŽP SR a MPRV SR**.

NKÚ SR pozitívne hodnotí snahu rezortu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, počnúc rokom 2020, o zrušenie osobitného zákonného odvodu zo zisku po zdanení v sume 5 mil. eur pre LESY SR, ktorý má od roku 2010 rastúci trend. Zároveň NKÚ SR pozitívne vníma ochotu MF SR riešiť túto požiadavku v rámci rokovaní k Návrhu verejnej správy na roky 2020 až 2022.

V tejto súvislosti NKÚ SR odporúča prijať také opatrenia, aby takto ušetrené finančné prostriedky boli účelovo viazané na konkrétne opatrenia v lesoch SR.

Zároveň je dôležité pravidelne kontrolovať, či podporené aktivity priniesli očakávané efekty. **Pravidelnou kontrolou sa podľa NKÚ SR môžu vytvoriť predpoklady na to, aby vynaložené verejné prostriedky boli využité zmysluplne a cielene**.

KONTAKT

Najvyšší kontrolný úrad SR
Priemyselná 2,
824 73 Bratislava
☎ +421 2 501 14 451
✉ info@nku.gov.sk

PRÍLOHY

PRÍLOHA Č. 1 ODPORÚČANIA

PRE MINISTERSTVO PÔDHOHOSPODÁRSTVA A ROZVOJA VIDIEKA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Odporúčania na podporu lesohospodárskej politiky

1. Pri prijímaní strategických materiálov vytvárať maximálne systémové predpoklady (inštitucionálne, finančné) na ich zabezpečenie, a to tým, že sa zníži množstvo cieľov, opatrení a zároveň bude určené poradie ich dôležitosti a naliehavosti.
2. Upozorniť NLC na povinnosť vyplývajúcu z § 41 ods. 5 zákona o lesoch a to uzatvoriť zmluvu o vyhotovení PSL najneskôr do 31. decembra toho roka, ktorý predchádza roku, v ktorom sa skončí platnosť PSL.
3. Zabezpečiť financovanie vyhotovenia PSL od 1. januára kalendárneho roka prostredníctvom kontraktu uzatvoreného s NLC.
4. Pravidelne po skončení kalendárneho roka vyžiadať od OÚ predloženie zosumarizovaných nedostatkov zistených pri výkone štátneho dozoru v lesoch, s cieľom ich využitia pri metodickom usmerňovaní, poradenskej činnosti a školeniach na úseku lesného hospodárstva.

Odporúčania na podporu zakladateľskej pôsobnosti

5. V záujme zamedzenia duplicity a zachovania maximálnej hospodárnosti pri vynakladaní verejných prostriedkov, ako aj pri nakladaní s majetkom štátnych podnikov vypracovať ucelenú komunikačnú stratégiu v rezorte pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ktorá bude záväzná pre služobný úrad ministerstva a organizácie v jeho zakladateľskej a zriaďovateľskej pôsobnosti.
6. Zaviazať štátne podniky k povinnosti informovať zakladateľa o takých aktivitách štátnych podnikov, ktoré súvisia s poskytovaním verejných prostriedkov a ich finančných prostriedkov navzájom medzi sebou; túto povinnosť plniť raz ročne aj voči dozornej rade a kontrolnej rade štátneho podniku.
7. Neodkladne vykonávať kontrolné a následné aktivity súvisiace s možným porušením povinností pri správe cudzieho majetku.
8. Prostredníctvom predsedu a členov DR riešiť neodkladne prípady, keď dochádza k závažnému neehospodárnemu nakladaniu s majetkom štátneho podniku.

ODPORÚČANIA PRE LESY SLOVENSKEJ REPUBLIKY, ŠTÁTNY PODNIK

Odporúčania na podporu v riadení

1. Plánovať zasadania DR s ohľadom na termíny predkladania správ o výsledkoch hospodárenia zakladateľovi tak, aby DR včas prerokovala výsledky hospodárenia podniku a následne v určenom termíne podala správu zakladateľovi.
2. Dôsledne sledovať plnenie prijatých opatrení aj pri kontrolách vykonaných ostatnými odbornými útvarmi GR.
3. Upraviť interné riadiace akty podniku tak, aby bola zabezpečená pravidelná kontrola kvality vykonávaných lesníckych služieb a bližšie bolo špecifikované aj kontrolné preberanie prác.
4. V prípade uzatvárania zmlúv so zahraničnými obchodnými partnermi, ktorí vydražia drevnú hmotu, hľadať riešenia v prípade nevrátenia, resp. nepodpisania kúpnej zmluvy.
5. Pri realizácii výkonov nad rámec rámcovej dohody, s využitím prípadu bezprostredného ohrozenia majetku, bližšie špecifikovať ohrozenie majetku alebo využiť zabezpečenie týchto výkonov samostatne.
6. Upraviť zásady predaja dreva na lokalite „peň a pri pni“ o postupy schvaľovania výnimiek pri prekročení objemu ťažby kalamitného dreva podľa stanovených limitov.
7. Vypracovať jednotný postup pre reklamačné konania, v smernici určiť od akej hodnoty reklamovaného dreva je potrebná osobná účasť zodpovednej osoby OZ na reklamačnom konaní u odberateľa.

Odporúčania na podporu hospodárenia

8. Hľadať možnosti na minimalizáciu objemu nehnuteľného majetku, ktorý chátra. Zaviesť systém opakovaného preverovania možnosti predaja, prenájmu alebo ekonomickej výhodnosti jeho opravy.
9. Dôsledne využívať inštitút uplatňovania zmluvných pokút vyplývajúcich z uzavretých zmlúv v záujme uplatnenia zmluvných nárokov.
10. Prehodnotiť spôsob evidencie zásob dreva na manipulačno-expedičnom sklade tak, aby stav zásob bol prehľadný a priebežne aktualizovaný.
11. *v súvislosti s nájomnými zmluvami:*
 - prehodnotiť spôsob výpočtu nájmu lesných pozemkov a v prípade menších výmer roztrúsených pozemkov uprednostniť paušálne stanovené nájomné a upraviť vzory zmlúv o prenájme lesných pozemkov o sankcie za neplnenie oznamovacích povinností zo strany nájomcov

- pravidelne valorizovať výšku nájmu v zmysle zmluvných podmienok a v pravidelných intervaloch prehodnocovať výšku nájomného
- zvážiť úpravu nájomných zmlúv pri zmene cenovej hladiny, zákonných úprav a pod. tak, aby došlo k automatickej zmene ceny nájmu a služieb spojených s nájmom bez potreby uzatvárania dodatku k zmluve.

Odporúčania na podporu obhospodarovania lesov

12. Využívať špecifické kompetencie a právomoci stanovené v pracovnej náplni vedúceho LO a technika LS na zastavenie neodborného, nevhodného a nekvalitného vykonávania lesníckych prác a činností v prípade zistenia vážnych, resp. opakujúcich sa nedostatkov pri preberaní prác.
13. Zabezpečiť kontroly dodržiavania zmluvných podmienok pri predaji dreva; najmä či nedochádza k predaju drevnej hmoty tretím osobám bez ďalšieho spracovania odberateľom.

ODPORÚČANIA PRE LESOPOL'NOHOSPODÁRSKY MAJETOK ULIČ, ŠTÁTNY PODNIK

Odporúčania na podporu v riadení

1. Zabezpečiť schválenie výberu audítora na overenie ÚZ DR pred podpisom zmluvy.

2. v súvislosti s internými predpismi:

- aktualizovať pravidlá vnútropodnikového kontrolného systému
- aktualizovať smernicu na oceňovanie majetku a záväzkov
- aktualizovať smernicu Harmonogram účtovnej závierky ÚZ
- aktualizovať smernicu o inventarizácii majetku a záväzkov.

Odporúčania na podporu hospodárenia

3. Vypracovať vnútorný predpis, ktorým budú stanovené normy prirodzených úbytkov zásob dreva na krytie prirodzených a nezávinených strát vznikajúcich dlhotrvajúcim skladovaním, manipuláciou so zásobami na sklade, vo výrobnom procese a zmenami kvality zásob.
4. Aktualizovať cenníky v zmysle stanovenej obchodnej stratégie.
5. Vypracovať interný predpis upravujúci spôsob precenenia drevnej hmoty v prípade vzniku mimoriadnej situácie.
6. Využívať možnosť odstúpenia od zmluvy jednostranným právny úkonom uvedeným v kúpnych zmluvách v prípade, že bol kupujúci v omeškani so zaplatením akéhokoľvek finančného záväzku z iného záväzkového vzťahu voči predávajúcemu viac ako 15 kalendárnych dní.
7. V prípade uzatvárania kúpnych zmlúv s menšími odberateľmi zakomponovať do zmluvných podmienok požiadavku finančnej zábezpeky pred dodaním tovaru.

ODPORÚČANIA PRE MESTSKÉ A OBEČNÉ LESY

Odporúčania na podporu v riadení spoločností

1. Upozorniť členov DR na plnenie svojich povinností v zmysle zakladateľskej listiny – dohliadať na činnosť konateľa, plniť si kontrolnú funkciu, predkladať svoje vyjadrenia k návrhu na rozdelenie zisku, podávať správu valnému zhromaždeniu, zúčastňovať sa zasadaní dozornej rady a valného zhromaždenia.
2. Vypracovať internú smernicu o vnútornom kontrolnom systéme.
3. Zabezpečiť vypracovávanie zápisníc z fyzických kontrol vykonaných DR.

Odporúčania na podporu hospodárenia

4. Priebežne aktualizovať ponukový cenník sortimentov surového dreva podľa aktuálneho stavu trhu.
5. Vytvoriť účinný systém vnútornej kontroly v súvislosti s predajom dreva.
6. Využívať internetovú aukciu pri predaji dreva, priebežne sledovať vývoj cien na trhu na účel získania vyšších odbytových cien.
7. Zriadiť funkciu odborného nezávislého odbytára/obchodníka pri posudzovaní kvality dreva a jeho predaji.

Odporúčania na podporu obhospodarovania lesov

8. Zaviesť ročný systém plánovania ťažobnej a výchovnej činnosti.
9. Zaviesť mechanizmus evidencie písomných súhlasov na ťažbu.
10. Vypracovať smernicu pre vnútornú kontrolu v oblasti predaja dreva a výrobných postupov pre ťažbu a výchovu lesa.
11. Zmluvne zaviazat' dodávateľov ťažbovej činnosti, aby realizovali úkony na zmiernenie prípadných následkov ich činnosti na lesnom poraste, lesných cestách a lesnej pôde pri sústreďovaní dreva z ťažby

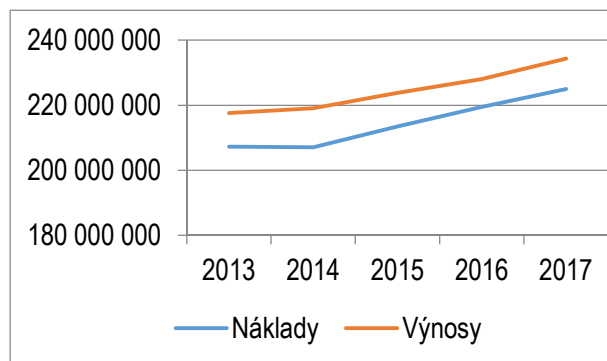
PRÍLOHA Č. 2 KONTROLOVANÉ SUBJEKTY

Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava-Staré Mesto, IČO 00156621
LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, Námestie SNP č. 8, 975 66 Banská Bystrica, IČO: 36038351
LESY Slovenskej republiky, štátny podnik Odštepny závod Beňuš, Beňuš 455, 976 64 Beňuš
LESY Slovenskej republiky, štátny podnik Odštepny závod Košice, Moyzesova 18, 042 39 Košice
LESY Slovenskej republiky, štátny podnik Odštepny závod Levice, Koháryho 2, 934 01 Levice
LESY Slovenskej republiky, štátny podnik Odštepny závod Liptovský Hrádok, J. Martinku 110, 033 11 Liptovský Hrádok
LESY Slovenskej republiky, štátny podnik Odštepny závod Námestovo, Miestneho priemyslu 569, 029 01 Námestovo
LESY Slovenskej republiky, štátny podnik Odštepny závod Považská Bystrica, Orlové 300, 017 22 Považská Bystrica
LESY Slovenskej republiky štátny podnik Odštepny závod Prešov, Obrancov mieru 6, 080 01 Prešov
LESY Slovenskej republiky, štátny podnik Odštepny závod Prievidza, Švéniho 7, 971 53 Prievidza
LESY Slovenskej republiky, štátny podnik Odštepny závod Rožňava, Jovická 2, 048 01 Rožňava
LESY Slovenskej republiky, štátny podnik Odštepny závod Smolenice, Trnavská 12, 919 04 Smolenice
LESY Slovenskej republiky, štátny podnik Odštepny závod Sobrance, Kúpeľská 69, 073 01 Sobrance
LESY Slovenskej republiky, štátny podnik Odštepny závod Šaštín, Pri rybníku 1301, 908 41 Šaštín – Stráže
LESY Slovenskej republiky, štátny podnik Odštepny závod Topoľčianky, Parková 7, 951 93 Topoľčianky
LESY Slovenskej republiky, štátny podnik Odštepny závod Trenčín, Hodžova 38, 911 52 Trenčín
LESY Slovenskej republiky, štátny podnik Odštepny závod Žarnovica, Železničná 613/13, 966 81 Žarnovica
LESY Slovenskej republiky, štátny podnik Odštepny závod Žilina, Nám. M. R. Štefánika 1, 011 45 Žilina
Lesopôľnohospodársky majetok Ulič, štátny podnik, Ulič 96, 067 67 Ulič, IČO 00492531
Národné lesnícke centrum, T. G. Masaryka 22, 960 92 Zvolen, IČO 42001315
I. Svätajurská, akciová spoločnosť, Na pažiti 4E, 900 21 Svätý Jur, IČO 31437567
Služby obce Ľubica s.r.o., Gen. Svobodu 248/127, 059 71 Ľubica, IČO 46201297
Mestské lesy Považská Bystrica, s.r.o., Považské Podhradie 333, 017 01 Považská Bystrica, IČO 31613314
Mestské lesy, s.r.o., Cesta SNP 245/2, 906 13 Brezová pod Bradlom, IČO 34141995
Mestské lesy, spol. s r.o. Nová Baňa, Bernolákova 36/11, Nová Baňa, IČO 31 588 182
LESY MODRA, spol. s r. o., Harmónia 3001, 900 01 Modra, IČO 34110186
Lesotur s.r.o., SNP 72/36, 916 01 Stará Turá, IČO 36715191
Mestské lesy v Bratislave, Cesta mládeže 4, 831 01 Bratislava, IČO: 30808901
LESY MESTA BREZNO, s.r.o., Švermova 1027/7, 977 01 Brezno, IČO 36027537
OBECNÉ LESY Dobrá Niva, s.r.o., Námestie SNP 45/5, 962 61 Dobrá Niva, IČO 36050881
GELNICKÉ LESY, s. r. o., Slovenská 15, 056 01 Gelnica, IČO 31684378
Obecný podnik lesov a služieb spol. s r. o. Vyšný Medzev, HSNP 152, 04425 Vyšný Medzev, IČO 36209953
Mestské lesy, s.r.o., Priemyselná 969/14, 963 01 Krupina, IČO 31616798
Lesy mesta Levoča, spol. s r.o., Novoveská cesta 33/930, 054 01 Levoča, IČO 31693377
Mestské lesy, spol. s r.o., J. Jančeka 34, 034 01 Ružomberok, IČO 31603271
Obecných lesoch Stankovany, s.r.o., 034 92 Stankovany, IČO 36006815

PRÍLOHA Č. 3 VÝVOJ EKONOMICKÝCH UKAZOVATEĽOV LESY SR

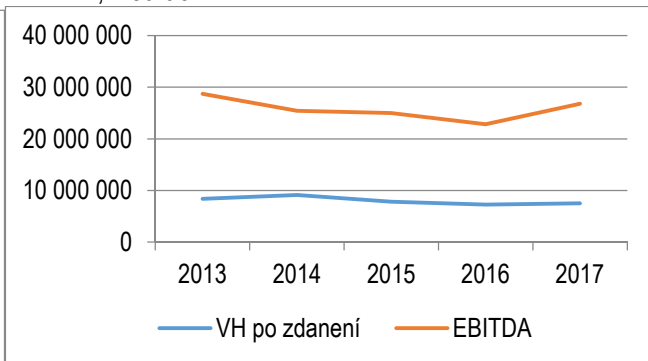
	2013	2014	2015	2016	2017
Náklady	207 279 758	207 051 610	213 477 716	219 416 630	224 974 913
Výnosy	217 551 913	219 084 388	223 809 173	227 979 414	234 280 203
VH po zdanení	8 391 670	9 095 753	7 790 209	7 281 192	7 522 311
EBITDA	28 689 978	25 405 278	25 013 188	22 847 830	26 784 985
Daň	1 880 485	2 937 025	2 541 248	1 281 592	1 782 979
Odpisy	18 417 820	13 372 499	14 681 730	14 285 046	17 479 695

Vývoj nákladov a výnosov podniku LESY SR; v eurách

Zdroj: Výkaz ziskov a strát štátneho podniku

Vývoj výsledku hospodárenia po zdanení a ukazovateľa EBITDA; v eurách

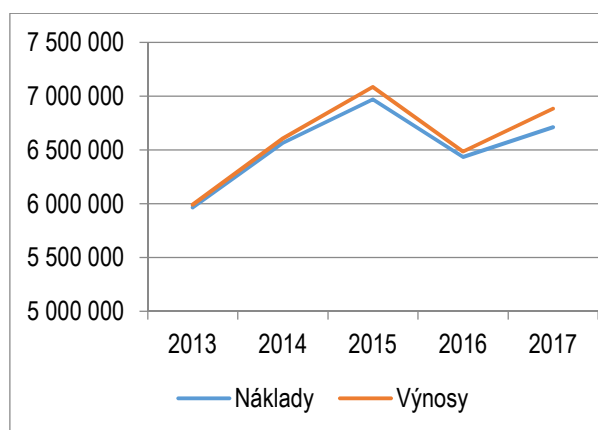

Zdroj: Výkaz ziskov a strát štátneho podniku, vlastný výpočet

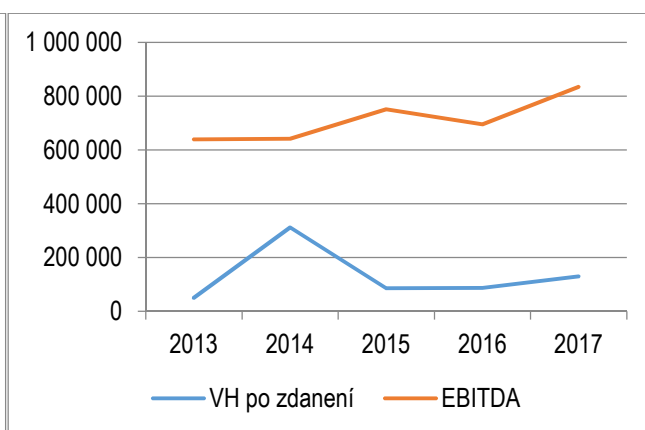
PRÍLOHA Č. 4 VÝVOJ EKONOMICKÝCH UKAZOVATEĽOV LPM ULIČ

	2013	2014	2015	2016	2017
Náklady	5 964 894	6 567 620	6 971 372	6 435 853	6 712 238
Výnosy	5 991 845	6 607 203	7 086 333	6 486 820	6 885 884
VH po zdanení	50 494	312 543	86 861	88 072	130 638
EBITDA	639 856	642 301	751 794	696 004	834 706
Daň	-23 543	-272 960	28 100	-37 105	43 008
Odpisy	612 905	602 718	636 833	645 037	661 060

Vývoj nákladov a výnosov LPM Ulič; v eurách

Vývoj výsledku hospodárenia po zdanení a ukazovateľa EBITDA; v eurách

Zdroj: Výkaz ziskov a strát štátneho podniku

Zdroj: Výkaz ziskov a strát štátneho podniku, vlastný výpočet

Vývoj hospodárskeho výsledku z lesníckej a poľnohospodárskej činnosti LPM Ulič

Ukazovateľ	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
Lesnícka činnosť				
Tržby a výnosy	3 551 237	4 242 314	3 976 206	4 387 838
Náklady	3 542 060	4 039 643	3 745 651	4 030 662
HV	+9 177	+202 671	+230 555	+357 176
Poľnohospodárska činnosť				
Tržby a výnosy	3 055 966	2 844 019	2 510 615	2 498 046
Náklady	3 025 560	2 931 729	2 690 202	2 681 576
HV	+30 406	-87 710	-179 588	-183 530
Podnikateľská činnosť spolu				
Tržby a výnosy	6 607 203	7 086 333	6 486 821	6 885 884
Náklady	6 567 620	6 971 372	6 435 853	6 712 238
HV	+39 583	+114 961	+50 967	+173 646

Zdroj: LPM Ulič, š.p.

PRÍLOHA Č. 5 VÝVOJ STAVU ZÁSOB DREVA V KONTROLOVANÝCH SUBJEKTOCH

